

NOVI TEHNIK

GLASILO OBCINSKIH ORGANIZACIJ SZDL CELJE, LAŠKO, SLOVENSKE KONJICE, ŠENTJUR, ŠMARJE PRI JELSAH IN ŽALEC

Z UREDNIKOVE MIZE

Bralci Novega tednika iz Dobrne so nam rahlo zametili, ker v zapisu ob 100-letnici gasilstva na Dobrni, o čemer smo poročali v prejšnji številki, nismo omenili, da so sodelovali tudi godbeniki iz Vojnika.

Kar veseli smo takšne kritike, ki kaže, da bralci spremljajo kako poročamo. To je vsekakor dobro, saj tako utrjujemo prizadevanja z popolnejšo informacijo. Čeprav je celotna prireditev bila posvečena »100-letnici gasilstva v kraju in dosežkom v razvoju, ko so zdaj gasilci modernizirali gašenje požarov ob podpori in razumevanju vsega prebivalstva, smo — zdaj to čutimo — morda le pozabili poudariti tudi spremljajočo prireditev, ki so jo izražali godbeniki.

Sicer pa delovanje godbe na pihala Male dole ni neznano, o njej smo v NT večkrat poročali, saj v tem koncu celjske občine pogosto nastopajo.

VAS UREDNIK

JURIJ KOVŠE je doma na Skomarju in RUDI HREN na Bahorini. Že dve leti delata v Cometu pri hidravlični stiskalnici, kjer je ena od faz v proizvodnem procesu izdelovanje brusov na osnovi bakelita. To je tudi največja temeljna organizacija te tovarne, kjer so se pred nedavnim samoupravno organizirali po tozdih. Mlada delavca, med množico drugih, vsak dan takole dograjujeta mozaik velike zgradbe združenega dela v konjiški občini, ki iz dneva v dan bolj trdno stoji.

Foto: Drago Medved

TEŽAVNO, A NE KRITIČNO

Prve ocene strokovnjakov o dosežkih gospodarstva v prvih šestih mesecih letošnjega leta so še vedno le približne, negotove in nepopolne. Kljub temu pa so že dovolj jasne, da lahko na njihovih temeljih zgradimo prve sodbe o našem gospodarskem položaju. Iz ocen gospodarskih dosežkov veje ugotovitev, da zastavljenih ciljev nismo uspeli uresničiti. Proizvodnja je za dober odstotek zaostala za dosežki v enakem lanskem obdobju, izredno visoke pa so izgube organizacij združenega dela. Slovenska gospodarska zbornica je tako v posebni anketi med 60 slovenskimi organizacijami združenega dela ugotovila, da so izgube brez železniškega in elektrogospodarstva dosegle že skoraj 7 milijard dinarjev, torej so skoraj sedemkrat večje kot v enakem obdobju lani.

Tudi za celjsko občino že imamo prve podatke. Žal le podatke o poslovanju največjih gospodarskih organizacij kot so: EMO, Cinkarna, Železarna Štore, Aero in nekatere druge. Tudi v celjskem gospodarstvu je položaj podoben. Izgube so visoke, celotni dohodek ozdov pod načrtovanim in pod doseženim v enakem obdobju lani, ostanek dohodka se je močno

zmanjšal, zaloge so še vedno visoke. Te ugotovitve nedvomno delujejo nespodbudno in morda navajajo tudi k pesimizmu. Vendar velja takoj povedati, da za kakršen koli pesimizem ni osnov. Res je, da se je fizični obseg proizvodnje zmanjšal. Vendar prav podatki o gibanju proizvodnje po mesecih povedo mnogo več. Proizvodnja je bila nizka zlasti aprila in maja, ko se je gospodarstvo in ne le to, prilagajalo novim odnosom v upniško-dolžniških razmerjih in ko so vsi s strahom spremljali prehod na nov sistem obračunavanja dohodka. Prav uvedbi teh ukrepov gre pripisati prikazovanje slabših dosežkov. Čeprav smo nove ukrepe vsi pozdravili, saj vnašajo več reda in realnejšo sliko v odnosu v gospodarstvu, pa velja povedati, da na ukrepe nismo bili dovolj pripravljeni. Na tržišču je zaradi nepripravljenosti in težav trgovine zavladalo mrtvilo, nakopičila so se zaloge in proizvodnja ni mogla nemoteno teči. V takem položaju se je večina organizacij združenega dela odločila za močnejši izvoz, ki se je res povečal. Žal pa gospodarstvu ni prinesel dovolj dobrih ekonomskih učinkov. Večina gospodarskih organizacij namreč izvaž

pod ceno, ki jo dosega doma, izvozne stimulacije pa so slabe.

Ob vsem tem so se še močno dvignili stroški materialne proizvodnje, gospodarstvu pa je tudi zagrozil vse večji primanjkljaj trajnih virov obratnih sredstev, ki so bila vezana na visoke zaloge. Aprila in tudi maja smo bili torej priče pravi gospodarski stagnaciji, ki je imela kljub kratkemu času močne posledice. Oživiljanje proizvodnje in prodaje ter novi ukrepi, ki so že uvedeni, nekateri pa bodo še ta mesec, pa so dali gospodarstvu novo injekcijo. Samo junija je bila tako proizvodnja kar za 6,4 odstotka višja kot v enakem lanskem obdobju, kar kaže na močan proces oživiljanja.

Optimizem zbuja tudi dejstvo, da podatki o izgubah v veliki meri prikazujejo le tako imenovano knjigovodsko izgubo. Ta je nastala zaradi spremenjenega načina obračunavanja oziroma prehoda na plačano realizacijo. Ta se zaradi zakonskega roka 15 dni namreč izkazuje pozneje kot poprej veljavna — fakturirana realizacija. Kljub slabim podatkom in prvim negativnim ocenam trenutnega stanja torej nikakor ne moremo govoriti o nepremostljivih teža-

vah, ampak prej o težavah, ki bodo dale ob novih ukrepih za oživiljanje gospodarske rasti združenemu delu nov zagon.

Čeprav bo tudi do konca leta težko uresničiti zastavljene cilje iz resolucije o družbenoekonomskem razvoju, lahko gospodarstvo še vedno naredi veliko, da bo položaj ob koncu leta boljši.

Največ lahko nedvomno naredijo v organizacijah združenega dela sami. Ob polletnih obračunih bo treba v vsakem tozdu podrobno analizirati polletno poslovanje ter opredeliti resnične vzroke za takšen ali drugačen položaj tozda. Še bolj zagnano bo potrebno uresničevati stabilizacijske načrte, varčevati pri materialnih sredstvih, energiji in stroških. Potrebno bo tudi pregledati proizvodne programe, jih popraviti in izboljšati.

Stanje v gospodarstvu trenutno sicer ni rožnato, nikakor pa ni kritično. Ob pričakovanih sistemskih ukrepih in ob oživiljanju gospodarske aktivnosti je pričakovati, da se bo položaj do konca leta le spremenil in prinesel ugodne gospodarske dosežke. Vsaj takšne, da z njimi ne bi zamajali temeljev srednjeročnega načrta razvoja.

BRANKO STAMEJCIC

COMET

POLOVICA MLADIH

Ni naključje, da smo za razgovor v Cometu v Zrečah poprosili predsednico osnovne organizacije ZSMS MARTINO MATAVZ, kateri so mladi zaupali vodstvo pred tremi meseci.

Skoraj polovica vseh zaposlenih v podjetju je namreč mladih, zato je njihova aktivnost toliko bolj zaželeno in potrebna. Pred kratkim so v podjetju z njihovo pomočjo izdali svoje prvo interno glasilo COMET, prisotni pa so tudi v vseh organih upravljanja. Izredno delavna je mladina Cometa na kulturno prosvetnem področju. Imajo lasten kvintet narodno zabavne glasbe, dramska dejavnost pa se vrši pod okriljem skupine Mladi oder, ki združuje ljubitelje lepe besede. V lanskem letu so pripravili Našo besedo, ponovili pa so jo tudi letos in se tako vključili v občinsko tekmovanje. Na svojem območju so tudi organizirali srečanje ansamblov narodno zabavne glasbe, ki je pritegnil veliko obiskovalcev. Osem dni pred nastopom je

Martina Matavž

bila dvorana razprodana, ve povedati pripužna Martina, ki je tesno povezana z mladimi in skupaj z njimi kuje

obilico nadaljnjih načrtov. »Sportno dejavnost moramo pospešiti, ker so me že kritizirali, da jo je premalo. Vedno smo jo imeli dobro razvito, zato moramo z njo nadaljevati. Vključujemo se v sindikalne igre in smo z rezultati zadovoljni.

Tudi v organih upravljanja sodelujemo. Sodelovali smo v razpravi predloga zakona o združenem delu, svoje članke pa pošiljamo tudi na seminarje.

Martina je še povedala, da bodo jeseni ponovno organizirali tekmovanje narodno zabavnih ansamblov, pripravljajo pa tudi spevoigravo Svoje glavček, da o vsakoletnem programu za otroke ob koncu leta niti ne govorimo. Postal je v Zrečah že tradicija, čeprav ga pripravljajo mladi, ki po neki logiki s trudenim nima nobenega opravka. Zato pa je njihova dejavnost tudi toliko bolj vzpodbudna in hvalevredna.

ZDENKA STOPAR

NEOSVETLJENE DILEME

OBVEZNO V POKOJ

Zdaj, ko je razprava o osnutku zakona o združenem delu sklenjena, se šele prav začenja. Pravzaprav šele zdaj razprava dobiva zaželeno vsebino in smisel. Pa tudi bolj konkretna in pogledna postaja. Zal, ni več organizirana, gre pa za vprašanje na katera v javni razpravi delovni ljudje skorajda niso bili opozorjeni. Zato gre zdaj razprava od ust do ust, nanjo nihče ne reagira, vprašanja ostajajo nepojasnjena.

Vzemimo za primer 3. točko 195. člena. Ta določa, da preneha delavcu delovno razmerje po zakonu, če izpolni pogoje za pokojnino (če z zakonom ni drugače določeno) z dnem, ko postane odločba o prenehanju delovnega razmerja dokončna.

Problem ni nov. Znano je namreč, da so nekateri zaposleni izpolnili pogoje za upokožitev, da pa še naprej delajo. Znana so tudi prizadevanja družbe, da bi zaposlili mlade šolane ljudi. Znano je tudi, da je v zadnjih letih še manj novih delovnih mest. V nekaterih poklicih smo deficitarni, za nekatera dela ni primernih kadrov ali pa neradi zasedajo taka delovna mesta.

Mnogokje so upokoženci reševali deficitarnost poklicev, mnogokje je bila to ovira za zaposlitev mladih. Problem vsekakor ni nov, niti preprosto rešljiv.

Zakonska možnost za prenehanje delovnega razmerja po izpolnitvi pogojev za dosego pokojninske obdobja tudi doslej, toda praviloma ni bila upoštevana. Sedaj je slišati vse več zahtev, da se ta možnost spremeni in obveznost. Tem zahtevam sledi tudi osnutek zakona, ki predvideva, da delavcu po zakonu — torej avtomatično, preneha delovno razmerje takoj, ko izpolni pogoje za pokojnino. Predlagatelj osnutka posebej ni razložil tega ukrepa, je pa nanj opozoril kot na novost v zakonskem urejanju vprašanja prenehanja delovnega razmerja po zakonu.

Ne gre toliko za to, da načnemo razpravo o primernosti ali neprimernosti take določbe (tudi te ni zavreči), bolj gre za to, da opozorimo na vprašanje, ki doslej v javni razpravi ni bilo prisotno, njene določbe pa so skorajda predurini. Le da jih premalo poznamo, zato tudi ne računamo s posledicami. Posledice pa lahko imajo, poleg drugih — tudi politični značaj.

Z uveljavitvijo zakona o združenem delu bodo temeljne in druge organizacije združenega dela namreč dolžne sprožiti postopek za prenehanje delovnega razmerja za vsakega delavca, ki je izpolnil enega od pogojev za pokojnino bodisi, da je dopolnil starost 60 (55) let in 20 let pokojninske dobe ali starost 65 (60) let in 15 let pokojninske dobe, ali pa 40 (35) let pokojninske dobe ne glede na starost.

Neljubo pa bi bilo, če bomo šele takrat ugotavljali, da smo sprejemali zakon po široko opravičeni javni razpravi v kateri pa nihče ni vedel, da prinaša tudi ta novost posledice.

BOJAN VOLK

ŽALEC: ZA KRAJEVNE SKUPNOSTI

PREMALO CVENKA

V Ustavi smo kot najpomembnejši vir dohodka krajevnih skupnosti opredelili prispevek, ki ga namenja združeno delo za delavce, ki živijo v krajevni skupnosti in tu preživljajo svoj prosti čas ter obnavljajo svoje delovne sposobnosti. Ta opredelitev je jasna, čeprav ni podrobno uzakonila načina združevanja denarja in višino prispevkov. V žalski občini so na tem področju naredili veliko.

Z dogovori in sporazumi so opredelili način združevanja sredstev in višino prispevkov od organizacij združenega dela v občini in organizacij združenega dela izven občine, ki zaposlujejo delavce v območja občine. Medobčinski družbeni dogovor so lani podpisale vse občine celjskega območja razen velenjske in se z njim zavezale, da bodo na zaposlenega delavca iz krajevnih skupno-

sti izven svoje matične občine prispevale 100 dinarjev.

Izven svoje občine je zaposlenih približno 2100 žalskih občanov, torej bi po veljavnem dogovoru morale žalske krajevne skupnosti dobiti 210 tisoč dinarjev. Kljub dogovoru pa je svojo obveznost doslej izpolnila le celjska občina.

Tudi sporazum, ki velja za območje žalske občine se ne uresničuje v celoti. Lani so se v občini sporazumeli za prispevek 250 dinarjev in sporazum so razen v petih tozidih povsod podpisali. Do 30. junija letos pa so krajevne skupnosti prejele le 82 odstotkov sredstev, ki bi se morala zbrati na ta način.

Letošnji sporazum je predvidel združevanje 400 dinarjev na delavca in sporazuma vnovič niso podpisali v štirih tozidih. Do 30. junija se je na zbirnem računu zbralo, le 47 odstotkov denarja.

Ti podatki pričajo, da združeno delo sicer podpira način financiranja skupnih potreb krajevnih skupnosti, saj sicer sporazumov in dogovorov ne bi podpisali. Slaba realizacija dogovorov pa tudi priča, da združevanje sredstev le ne poteka po načrtih. Preseneča zlasti sorazmerno slab odziv organizacij združenega dela iz žalske občine, ki bi morale biti najbolj zainteresirane za financiranje krajevnih skupnosti v občini. Čeprav je dokaj težaven gospodarski položaj združenega dela letos le opravičilo za zamude pri nakazilu denarja krajevnim skupnostim, pa je to opravičilo lahko le delno. Še posebej zato, ker so krajevne skupnosti oziroma njihova dejavnost in razvoj, skoraj v celoti odvisne od tega denarja. Pa tudi zato, ker so vse krajevne skupnosti v žalski občini izpolnile svoje obveznosti in organizacijam združenega dela posredovale svoje razvojne programe, ki so osnova za dodeljevanje denarja.

Izvršni svet žalske občinske skupščine, ki bo že na svoji prihodnji seji razpravljal o uresničevanju dogovorov o financiranju dejavnosti in skupnih potreb krajevnih skupnosti zato čaka težko delo. Izvršni svet bo namreč moral opozoriti organizacije združenega dela na njihove obveznosti in storiti vse, da bo denar, namenjen za delo krajevnih skupnosti tja tudi prišel.

BRANKO STAMEJCIC

KRVODAJALSKA AKCIJA V ŠOŠTANJU

Občinski odbor Rdečega križa Velenje in krajevna organizacija RK Šoštanj vabita vse prebivalce Šoštanja in okolice na odvzem krvi, ki bo v petek, 6. avgusta, dopoldne v prostorih bivše občine Šoštanj.

Ker je kri v teh dneh nujno potrebna, prosijo občane, da se krvodajalske akcije udeležijo v čim večjem številu.

V. K.

VPRAŠANJE JAVNEMU DELAVCU

ZAKAJ NI ODGOVOROV?

Pred dnevi smo v uredništvu pregledali vse letošnje številke tednika, da bi si izpisali »dolžnike« odgovorov na zastavljena vprašanja javnim delavcem. Ugotovili smo, da je bera odgovorov zelo dobra, saj smo od dvanaestih zastavljenih vprašanj dobili od javnih delavcev kar devet odgovorov. Vendar pa želimo vztrajati in »izterjati« odgovore še od treh javnih delavcev oziroma dveh javnih delavcev in ene ustanove. In sicer gre za vprašanja, ki so jih zastavili novinarja Milan Senčar in Drago Medved ter naš vitanjski dopisnik Franjo Marovšek. Milan Senčar je naslovil svoje vprašanje na direktorja celjskih trgovskih organizacij Merx in Center ter v njem sprašuje, zakaj trgovine pred prazniki ne poskrbijo za to, da bi razpolagale z zadostno količino kruha. Franjo Marovšek prav tako kot Milan Senčar sprašuje direktorja Merxa Celje. In sicer ga zanima, kdaj bo rešeno vprašanje trgovskega lokalca v Vitanju. Pa še vprašanje Draga Medveda: obrača se na Smarsko komunalno in sprašuje, zakaj dopušča javno smetišče na magistralni cesti Smarje—Mestnje in kdaj bo urejena cesta od Ključja do Kozjega. Upamo, da nam ne bo treba zgornjih vprašanj ponavljati zopet ob koncu letošnjega leta, ko bomo delali ponovno bilanco vprašanj javnim delavcem. Odgovore nanje bi bralci radi vendarle dobili nekoliko prej.

UREDNIŠTVO

KOZJANSKO

POSPEŠITI OBNOVO

V četrtek pretekli teden sta se sestala v Smarju pri Jelšah politična aktivna Smarska in šentjurske občine, razgovora o odpravljanju posledic potresa na Kozjanskem pa je udeležil tudi predsednik centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije France Popit ter vodja operativnega štaba pri republiškem odhodu civilne zaštite Marjan Orožen. Na Kozjanskem letos ne, koliko hitreje odpravljajo posledice potresa, ki je to območje prizadel pred dvema letoma. Po predvidenem programu bodo do konca leta sanirali 54 odstotkov vseh poškodovanih stanovanjskih zgradb, dokončali dograditev doma upokožencev v Smarju ter dve zdravstveni postaji. Doslej je bilo zgrajenih devet šol — ena je še ne dokončana — še vedno pa je precejšnje vprašanje, kdaj bodo na območju lahko popravili oziroma zgradili nove gasilske oziroma kulturne domove.

Odpravljanje posledic potresa na Kozjanskem trenutno ovira precejšnje pomanjkanje gradbenega materiala, območje pa bi nujno potrebovalo tudi odložitve odplačila premoštitvenih kreditov, ki jih je dobilo prejšnje leto. Tudi najnovejša odločitev zveznega izvršnega sveta, po kateri bo samo na Tolminskem moč odobriti posebne namenske kredite iz primarne emisije — za potrošniške kredite pod posebnimi pogoji — bi na Kozjanskem precej zavrla obnovo. Na četrtek vem razgovoru je predsednik Popit poudaril, da je potrebno storiti vse, da bi akcije odprave posledic potresa na Kozjanskem pospešili in obnovo stanovanjskih in nekaterih družbenih objektov dokončali še pred koncem prihodnjega leta.

I. B.

POMOČ POSOČJU

V SENCI POSOJILA

Pri zbiranju finančnih sredstev v območju z enodnevnim zaslužkom za pomoč Posočju se pozna, da je bila družbena pozornost v poletnih mesecih usmerjena na vpisovanje posojila za veste, ki je — celo brez večjih političnih naporov — zelo dobro steklo. V senci pa je ostala akcija solidarnosti delovnih ljudi za pomoč potresnemu območju. Po podatkih ob koncu julija se je akcija v nekaterih občinah šele premaknila. Konjičani so se ravnali po izreku »kdor hitro da, dvakrat da« in so že v celoti poravnali svojo solidarnostno obvezo. Tudi Mozirjani so odvedli že dve tretjini obveznosti, Velenjani 40 %, Laščani 35 %, v ostalih občinah pa so občutnejši zasotanki. Občina Sentjur je z enodnevnim zaslužkom zbrala šele 10 % predvidene vsote enodnevnih zaslužkov, Smarje 15 %, Zalec 17 % in Celje 25 %.

Sindikati so prevzeli obveznost, da bodo sklenili zbiranje pomoči do konca prejšnjega meseca. Zdej kaže, da akcija ni uresničena pravočasno, zlasti ne v vseh občinah. Zato se ob tem primeru vsiljuje realno vprašanje: ali so podcenjene zahteve vzporednega vodenja dveh zahtev-

nih družbenih akcij, ki sta obe vezani na denarni delež posameznikov, ali pa so precejšnje možnosti gnotnega položaja delovnih ljudi v času ko jih pestijo še izdatki za dopust.

Eno je zanesljivo, neusklajenost obeh akcij ni koristila. Seveda pa to ne opravičuje nastalega položaja. Kajti, če smo se zavestno odločili za izpeljavo obeh akcij skorajda hkrati, potem smo se dolžni temu primerno tu-

di politično organizirati. Tako pa ostaja vtis, da smo na kovorikah soestne akcije pozabili na drugo akcijo, ki je ostala doma neuresničena, ko smo odhajali na dopust. Mar ne ostaja ta akcija solidarnosti bolj na papirju kot v dejanju? Upati je, da jo bomo spravili tudi s papirja, čeprav z zamudo, ki si jo zaradi tistih brez strehe ne bi smeli privoščiti.

BOJAN VOLK

CELJE: ZA ČEM SMO OBOLEVALI

Iz Monitorja, glasila regionalne zdravstvene skupnosti Celje, kjer je objavljena analiza boleznih, ki so jih zabeležili v splošnih in obratnih ambulantah v celjski regiji, povzemamo, da so v lanskem letu ljudje najbolj obolevali na dihalih. Na drugem mestu obolevnosti so boleznih srca in ožilja, na tretjem mestu so poškodbe, na četrtem mestu pa so boleznih prebavil.

Zanimivo je, da znašajo boleznih dihal pri predšolskih otrocih 49,8 % vseh obolenj, pri šolarjih okoli 31 %, v medicini dela skoraj 24 % in v splošni medicini okoli 23 %. Največ boleznih srca in ožilja so zabeležili v dispanzerjih za borbe, največ poškodb pa v medicini dela.

PRIZNAVALNINE ZA BORCE

V mozirski občini bo do konca oktobra letos javna razprava o osnutku republiškega družbenega dogovora o osnovah in merilih za podeljevanje priznavalnine udeležencem NOV in drugih vojn. V tej zvezi gre tudi za borbe za severno mejo 1918/19.

V Gornji Savinjski dolini ugodno ocenjujejo ta dogovor, saj uveljavlja usklajitev priznavalnine v naši republiki in zato ukinitve razlik, ki so vladale doslej med posameznimi občinami.

KAŽE DOBRO

Srednjeročni plan stanovanjske gradnje v občini Celje predvideva, da bo v letu zgrajenih okoli 580 stanovanj, od tega v družbeno usmerjeni gradnji 470 stanovanj. Samoupravna stanovanjska skupnost celjske občine bo letos razpolagala z dobrimi 200 milijoni dinarjev, ki naj bi zagotovili gradnjo 440 stanovanj. Vsa načrtovana stanovanja so že v gradnji. Na Lavi so se občani že vselili v 91 stanovanj, ki so bila zgrajena v juniju. Ob koncu leta bo nared še stolpič na Lavi z 78 stanovanji, v Vojniku objekt s 24 stanovanji in stolpič za upokojujence z 39 stanovanji, ostalih 200 stanovanj pa bo vseljivih prihodnjo pomlad.

Poleg teh pa so Celjani letos februarja dogradili 40 stanovanj v Novi vasi in 91 stanovanj v stolpiču na Otoku. Vsega skupaj bo potemtakem letos na voljo za vselitev 417 stanovanj v družbeno usmerjeni gradnji, kar je za kakih 50 stanovanj manj kot so predvidevali. V stanovanjski skupnosti pravijo, da bo izpad teh načrtovanih stanovanj zato, ker izvajalec ni dobil gradbenega dovoljenja za gradnjo dveh 13-nadstropnih stolpičev na Lavi, kakršen je bil projekt, ampak le za 9-nadstropne. V nadomestilo za ta izpad pa računajo, da bodo v prihodnjem letu izgradili 151 stanovanj iz letošnjih sredstev.

V tem letu že beležijo nekatere uspehe v stanovanjski graditvi. Družbeni dogovor iz julija lani o oblikovanju cen stanovanjske gradnje je vplival na usmeritev cen gradnje, zaradi boljše tehnologije in organizacije dela se skrajšuje čas gradnje, boljša je kvaliteta, izboljšuje pa se tudi struktura grajenih stanovanj v korist večjih. In ne nazadnje, gradnja spremljajočih objektov v stanovanjskih soseskah je stekla.

Cisto brez težav pa tudi letos in v prihodnje ne bo. Izdelava lokacijske dokumentacije za posamezne stanovanjske soseske kasni, zato kasni tudi pričetek gradnje. V zasnovah stanovanjskih sosesk še vedno ne upoštevajo nosilnosti tal in zato mimo tega projektirajo višino etaž, kar potem na glavo postavlja vse načrte stanovanjske graditve. In še specialiteta: za sosesko Nova vas je predvideno ogrevanje s pomočjo plina v letu 1978, posamezni stanovanjski objekti pa bodo zgrajeni že v letu 1977. Streha nad glavo bo, pozimi pa bo treba počakati na plinsko ogrevanje v prihodnjem letu.

bv.

ZAKAJ TAKO?

UKINJENE ŠTIPENDIJE

Skupna komisija za štipendiranje na ravni republike je sprejela vrsto sklepov, kateri obvezujejo bočinske komisije, kako naj uredijo štipendijsko politiko v prihodnjem šolskem letu. Znano je že, da študentje v letošnjem letu niso redno prejeli štipendij in da je v ta namen bilo izrečenih že veliko kritik. Sedaj pa je republiška komisija med drugim sprejela tudi sklep, ki je, gledano s študentovskimi očmi, nesprejemljiv.

Zaradi pomanjkanja sredstev, namenjenih za štipendije iz združenih sredstev, je vsaka občinska komisija prejela le 70 % planiranih sred-

stev. Na podlagi sklepov republiške komisije se mora vsem štipendistom, ki imajo do 500— din štipendije iz združenih sredstev, leta prenehati izplačevati. Obrazložitev tega sklepa pa je, da ta znesek štipendije ne predstavlja pomembnega vira za štipendista. In takšnih študentov in srednješolcev je po podatkih Skupnosti za zaposlovanje v celjski občini okoli 100.

V obrazložitvi pa ni povedano, ali naj tisti, ki jim je to edini ali glavni vir preživljanja, tudi opustijo nadaljnje šolanje.

Ob tem se postavlja več

vprašanj o razmerah v štipendijski politiki, prelivanju sredstev, delu komisije ipd. O teh vprašanjih sta pred dnevi razpravljala tudi predsedstvo OK ZSMS Celje in Klub celjskih študentov. Sprejela sta stališče, da je obrazložitev skupne komisije neutemeljena in da ne sloni na argumentih, ki bi vzdržali sleherni kritiko. Nadalje so menili, da je doseđanja pot, način zbiranja in delitve sredstev tako neažurna, da otežuje življenjske pogoje, s tem pa tudi pogoje za delo — študij. Mladi so mnenja, da se v določenih trenutkih in ob takšnih primerih socialna diferenciacija celo po-

glablja in ne odpravlja, kar je tudi eden od namenov štipendijske politike.

Vsekakor bo potrebno ob takšnih razmerah tudi pri Zavodu za zaposlovanje okrepiti strokovno službo, da bo postala bolj ažurna, da bo kvalitetno obvladovala štipendijsko področje dela in da bo postala resnični usmerjevalec mladine h kadrovskim štipendijam. Narediti pa je potrebno srednjeročni plan kadrovskega dela, ki bo gotovo realna osnova načrtovanja tudi v štipendijski politiki.

VIKI KRAJNC

CELJSKI ŠTUDENTJE

MARLJIVI!

Klub celjskih študentov je razdeljen na tri oddelke, ki delujejo v Celju, Ljubljani in Mariboru. Skupno število članov je 268, od tega v Celju 167, Ljubljani 74 in v Mariboru 27.

V letošnjem, pravkar zaključenem študijskem letu, so opravili veliko nalog, seveda pa še zdaleč ne toliko kot so jih želeli. Vzrok verjetno tiči v neangažiranosti študentov, tako za skupne akcije kot tudi akcije v posameznih oddelkih.

Največ časa in moči jim je vsekakor odvzela ustanovna skupščina in akcijski program, ki bi naj bil jedrnat in sprejemljiv za čim večji krog študentske mladine. Kar polovico šolskega leta so porabili za samo ustanavljanje, kar pa ni nič čudnega, saj je bila študentska aktivnost Celjanov v Ljubljani in Mariboru na nizki stopnji. Le v Celju jim je uspelo leto dni prej zbuditi in pritegniti študente bodisi preko ZSMS ali ZKS.

Prva večja manifestacija je bila izvedba akademskega plesa, s katerim je bil dosežen osnovni namen: pritegniti čimveč študentov in afirmirati aktivnost pred širšo javnostjo.

Skupno z zavodom za zaposlovanje in občinsko konferenco SZDL so februarja pripravili razgovor o štipendijski politiki in njenih problemih. Sama diskusija je bila plodna in je prinesla nekaj konkretnih zaključkov. Kmalu zatem je bila organizirana tudi okrogla miza, na kateri so seznanili študente z delom in organiziranostjo SZDL, o perspektivah Celja kot višješolskega središča, ter o perečem pojavu nerednega izplačevanja štipendij.

Ob koncu študijskega leta so se temeljito pripravili tudi na razgovor z maturanti celjskih srednjih šol, ki bodo letos pričeli s študijem na višjih in visokih šolah. Namen pogovora je bil seznaniti jih o bodočem študiju, o delu kluba in vsakdanjih problemih kot so študentska prehrana, stanovanje, skripti... Na žalost jim ta široko zasnovana akcija ni prinesla željenih rezultatov, saj ravnatelj in drugi prosvetni delavci niso dovolj spodbudili in obvestili maturante o namenu razgovora. Udeležilo se ga je samo 55 maturantov in gostov, od 250.

V bodoče bi bilo dobro s to akcijo nadaljevati in pozvati na odgovornost prosvetne delavce, če ne bodo v celoti izpolnili svojega poslanstva pri nujenju pomoči in nasvetov maturantom v teh pomembnih življenjskih trenutkih.

DARJA GLANČNIK

STROJNA INDUSTRIJA
63311 ŠEMPETER V SAVINJSKI DOLINI

SIP —
Strojna industrija
63311 ŠEMPETER
v Savinjski dolini

Tudi letos vabi
OSMOŠOLCE,

ki v teh dneh izbirate svoj bodoči poklic, da se odločite za poklic strojno kovinske stroke

- STRUGAR
- REZKALEC
- ORODJAR
- STROJNI in SPLOŠNI KLJUČAVNIČAR

20 učnih mest vam je zagotovljenih v naših sodobno urejenih delavnicah za učence.

V času učne dobe boste prejeli mesečno nagrado, nagrado za uspeh in regres za letni dopust.

V času praktičnega pouka pa tudi regres za topli obrok, povrnemo pa tudi delno stroške prevoza od doma do SIP-a in nazaj.

Še posebej vabimo dekleta, da se odločijo za poklic strugarke in rezkalke.

Pogoji za sprejem v uk so uspešno dokončana osemletka, zdravstvena sposobnost in starost do 18 let.

Vaše prošnje za sprejem v uk pričakujemo na naslov

SIP — Strojna industrija — kadrovska komisija
63311 ŠEMPETER v Savinjski dolini

SIP garantira visoko strokovno usposobitev.

VELENJE

SLOVO OD RUDARJEV

Rudarsko mesto Velenje, posebno pa člane kolektiva Rudarsko-elektro energetskega kombinata Velenje je močno pretresla vest o težki delovni nesreči. Zgodila se je v četrtek, 29. julija nekaj čez eno uro zjutraj v jami vzhod na etaži 10 na čelu KTU.

Na pokopališču v Podkraju so se poslovili od treh rudarjev — Jakoba Podgorška, Alojza Lipovca in Mirka Zaltareka in v Skaljah, kjer so na tamkajšnjem pokopališču pokopali Franca Polaka.

Na pokopališčih se je zbralo več kot 5000 ljudi, ki so se poslovili od pokojnih tovarišev, med drugim je bil na pogrebu tudi Franc Leskošek-Luka in drugi.

V letih po vojni sta bili do sedaj dve težji delovni nesreči. Ponesrečili so se rudarji pri delu in sicer 21. 4. 1951 leta: 4 mrtvi zaradi vdora plina na 4 etaži, 10. 8. 1962: 4 mrtvi v jami zahod prav tako vdor plina na 25. kóti na pripravi.

Za velenjski rudnik je znano, da posveča izredno veliko pozornost za varnost rudarjev na vsakem delovnem mestu, zato je tudi rudnik sodobno opremljen za reševanje katere koli nesreče. Reševalci so jamska reševalna četa, ki je ob vsakem trenutku pripravljena priskočiti na pomoč. Tako je bilo tudi sedaj, saj so v petih 5 minutah že začeli reševati.

LOJZE OJSTERSEK

DOMAČI ZBORI NA CELJSKEM RADIU

10. avgusta ob 17.45: Moški pevski zbor »Ivo Struck« Slovske Konjice — zborovodja Franc Rozman, Moški pevski zbor DPD »Svoboda« Zreče — zborovodja Franc Kovač.

12. avgusta ob 17.45: ŽPD »France Prešeren« Celje — mešani zbor — zborovodja Edvard Goršič, Komorni moški zbor Celje — zborovodja Egon Kunej.

V VSAK DOM
NOVI TEDNIK

OGLAŠUJTE V
NOVI
tednik

OTVORITEV BOLNICE »ZIMA«

V okviru praznika občine Sentjur pri Celju, bodo 15. avgusta odprli prenovljeno partizansko bolnišnico »Zima«. Bolnišnica je edinstveni spomenik iz NOB. Leži ob važi prometni poti, ob novi avtocesti Celje-Maribor v Dramljah. Je zelo dobro prenovljena, skrita med zelenjem in drevjem in bi jo še danes brez opozorilnih znakov težko našli. Otvoritev bo ob 10. uri dopoldne, udeležili pa naj bi se je tudi vsi partizanski zdravniki in nekdanji borci.

MOJCA BUČER

ŽALEC: ZA CESTE 148%

Vpisovanje posojila za ceste se v žalski občini kljub času počitnic nadaljuje z nezmanjšano močjo. Po podatkih z začetka tedna je doslej posojilo v žalski občini v vseh skupinah vpisalo že 9632 občanov. Skupno so vpisali nekaj manj kot 19 in pol milijonov in s tem plan vpisanih sredstev, ki ga je za žalsko občino zastavila republiška skupnost za ceste prekoračili že za 48 odstotkov.

ŽALEC

PREVEČ DELAVCEV

Skupnost za zaposlovanje iz Celja je izdelala analizo zaposlovanja v žalski občini in v njej ugotovila vrsto problemov, ki jih bodo morali v žalski občini hitro in učinkovito rešiti. Poročilo bo že na svoji prihodnji seji obravnaval žalski izvršni svet in pričakovati je, da bo predlagal več ukrepov, s katerimi bi v žalski občini lahko najbolj učinkovito rešili nastale težave.

V poročilu je namreč ugotovljeno, da je v žalski občini zaradi manjšega zaposlovanja v zadnjih mesecih vse več delavcev, ki ne morejo najti dela. Se težje stanje pričakujejo v prihodnjih mesecih, saj bodo zaradi težav v tekstilni industriji in zaradi ukinitve nočnega dela žena, v tovarnah tekstilne industrije nastali viški delovne sile. Predvsem predvidevajo, da bo višek žena brez kvalifikacij. Tako, na primer, do konca leta načrtuje samo Juteks višek 50 delavk.

Težave so vsaj doslej sorazmerno dobro reševali, saj so s priučevanjem in dodatnim usposabljanjem uspeli izboljšati kvalifikacijsko

strukturo iskalcev zaposlitve in jih ustrezno zaposliti.

Medtem ko je treba dejstvo, da tovarne ne želijo zaposlovati dodatnega števila delavcev razumeti, pa nedvomno ne bi smeli ostati nebržni ob povečanem številu trenutno nezaposlenih. Organizacije združenega dela v skladu s svojimi stabilizacijskimi načrti težijo k čimboljši produktivnosti s čim manjšim številom delavcev. Tudi negotov gospodarski položaj zahteva racionalnejše in nadržaneje zaposlovanje. Vendar dejstvo, da je po treh mesecih letošnjega leta kar 50 odstotkov nezaposlenih več kot ob koncu minulega leta, opozarja na hitre in učinkovite ukrepe. Treba bo storiti vse, da z organizacijo tečajev, dodatnega usposabljanja in šolanja, kjer lahko veliko naredi predvsem delavska univerza, usposobijo trenutno nezaposlenost za delo na tistih delovnih mestih, kjer je kadrovski primanjkljaj še zelo velik. S tem mislimo predvsem na vzgojiteljice in varuške v vzgojno-varstvenih ustanovah, strokovno usposobljene in kvali-

ficirane delavce in podobno.

Sicer pa bo izvršni svet žalske občinske skupščine že na svoji prihodnji seji stanje temeljito preučil in sprejel predloge ukrepov, s katerimi bodo zagotovili delo in socialno varnost za vse tiste, ki so trenutno nezaposleni. Pri teh ukrepih pa ne bodo smeli pozabiti na tiste, ki težko najdejo zaposlitev. To pa so po podatkih iz poročila predvsem invalidi, ostareli delavci, alkoholiki in vsi tisti, ki pogostokrat menjujejo delovne sredine.

BRANKO STAMEJČIČ

CELJE: SREDSTVA ZA KS

Prejšnji teden je skupščina podpisnikov samoupravnega sporazuma o sredstvih krajevnih skupnosti sklepala o načinu delitve združenih sredstev za leto 1976. Sklepala pa je lahko le o treh četrtninah predvidenih sredstev, ker nekaj celjskih delovnih organizacij ni pristopilo k financiranju dejavnosti občanov v krajevni skupnosti. Sklenili so, da bodo sredstva, ki jih združujejo delavci za dejavnost KS razdelili tako, da bodo najprej nakazali prispevek drugim občinam za okoli 5.500 delavcev, ki delajo v celjski občini, prebivajo pa v drugih. Med krajevne skupnosti celjske občine pa bodo zbrana sredstva porazdelili v višini 60% glede na število volivcev, 40% pa za skupaj dogovorjene investicije. Iz slednjih sredstev pa bo krajevna skupnost Frankolovo odkupila zgradbo za poslovne prostore, KS Pod gradom za dokončno ureditev družbenih prostorov. KS Medlog bo s 50.000 dinarji poravnala obveznosti novo zgrajenih prostorov, KS Svetina za gradnjo vodovoda v Javorniku, KS Dobrna za rekonstrukcijo vodovoda Klanc in KS Štore ter Smartno v Rožni dolini prav tako za gradnjo vodovodov Vahe-Teharje in v Smartnem.

Slovenci sodimo med dobre pivce piva. Vendar tako kot letos piva še nismo pili. Vse pivovarne so morale močno povečati svojo proizvodnjo, da nismo ostali žejnih ust. Samo v laški pivovarni so proizvodnjo piva dvignili za 26 odstotkov in proizvedli v prvem polletju kar 244.000 hektolitrov piva, pa so kljub vsemu le s težavo zadovoljili povpraševanje. Kljub temu, da je zato bilo treba v pivovarni delati več, si vsi še želijo tako vročih poletij. Sicer pa delo v tako mehanizirani pivovarni ni naporno. Tudi v varilnici ne, od koder je naš posnetek in kjer nam je Franc Medved zatrnil, da nima težav, ko nadzoruje vrenje žlahtne tekočine.

B. S.

OLGA PEJHA

Potem, ko je bila dvajset let ravnateljica osnovne šole Frankolovo, se je odločila, da odide v pokoj. Tako je zaključila svojo bogato in uspešno delo v prosvetni službi.

Prvega julija so se zbrali in poslovili od dobre učiteljice, uspešne ravnateljice, dobrohotne kolegice in vestne družbene delavke. Vsi njeni učenci. Tisti, ki so še v šoli in oni, ki so že odrasli šolskim klopem, so izrazili veliko hvaležnost svoji dobri učiteljici.

Olga Pejha izhaja iz zavešne slovenske učiteljske družine. Mladost je preživela na Frankolovem. Po končani osnovni šoli je začela stopati po poti svojih staršev. Vpisala se je na učiteljsko šolanje pa je morala prekiniti zaradi vojne. Vso družino so Nemci izselili v Srbijo. Učiteljsko je končala v Beogradu. Njeno prvo delovno mesto je bilo v Loki pri Zusmu, nato pa je poučevala še v Ljubčini in na Stranica. Leta 1956 je prevzela mesto ravnateljice na osnovni šoli Frankolovo, ki jo je pred njo vodil njen oče. Ves čas tega dela je zvesto stopala po stopinjah svojega

očeta, nadaljevala je njegovo delo.

Preveč bi bilo pisanja o vsem, pri čemer je uspešna. Pa vendar, samo nekaj značilnosti. Petrazredna frankolovska šola je pod njenim vodstvom postala popolna osemletka. Premajhne in neustrezne šolske prostore je nadomestila z ustreznimi. Dolgo se je zavzemala zato, da je priskrbel učiteljem stanovanja. Se več. Znala je prisluhniti težavam vseh učiteljev in staršev in jim pomagala po svojih močeh kar najbolje reševati. Učitelje na šoli je vzgajala v dobre pedagoške delavce, iskrene tovariše in vestne družbene delavce. Zlasti je bila s svojo humanostjo, toplino in izkušnostjo največja opora mladim učiteljem, ki so začeli svoje delo na tej šoli.

Adi Marčič, vodja aktivna ravnateljica celjske občine, je ob slovesu dejala, da tovarišica Olga sicer

OBRAZI

ni veliko govorila, pa je vseeno dosti povedala s svojimi bogatimi izkušnjami in s svetlim zgleodom.

Olga Pejha pa se je tudi zavedala, da za prosvetnega delavca ni dovolj, da vestno opravlja svoje delo med štirimi šolskimi stenami. Zato je še aktivna družbena delavka. Ves čas pridno dela v družbenih organizacijah v krajevni skupnosti.

»Ob slovesu je Olga Pejha kljub svojemu širokemu in uspešnemu delu ostala skromna, takšna, kakršna je. Prav zaradi tega jo imamo vsi, ki smo z njo delali in živeli, radi.

Njeni sodelavci ji za služenem pokoju želimo, da ostane zdrava in čila še vrsto let, je kolektiv osnovne šole Frankolovo zapisal v prispevku, ki ga je naslovil na naše uredništvo za objavo.

ljubljska banka

Podružnica Celje

o b j a v l j a

naslednja prosta delovna mesta:

Za direkcijo kratkoročnega kreditiranja
1 delovno mesto kreditni referent za obratna sredstva

Zahteve:

- višja šola ekonomske ali pravne smeri
- 3 leta ustreznih delovnih izkušenj

Za direkcijo kreditiranja stanovanjske in komunalne graditve

1 delovno mesto referent za stanovanjsko kreditiranje

Zahteve:

- ekonomska srednja šola ali gimnazija ali upravno administrativna šola z zaključnim izpitom
- 3 leta ustreznih delovnih izkušenj

Za službo računovodstva

1 delovno mesto referent usklajevalec

Zahteve:

- ekonomska srednja šola ali gimnazija ali upravno administrativna šola z zaključnim izpitom
- 3 leta ustreznih delovnih izkušenj

Za odsek za pospeševanje denarnega varčevanja in propagande

1 delovno mesto referent za šolsko varčevanje

Zahteve:

- ekonomska srednja šola ali gimnazija ali pedagoška gimnazija z zaključnim izpitom
- 3 leta ustreznih delovnih izkušenj

Za ekspozituro Rogaška Slatina

1 delovno mesto blagajnik dinarsko-valutne blagajne

Zahteve:

- ekonomska srednja šola ali gimnazija ali pedagoška gimnazija ali strokovna PTT šola
- 3 leta ustreznih delovnih izkušenj

Za službo poslovne koordinacije

1 delovno mesto PKV delavec tehnične stroke — varnostnik

Zahteve:

- dokončana osemletka
- do 1 leta ustreznih delovnih izkušenj
- odslužen vojaški rok
- da ni starejši od 40 let
- moraino politične kvalitete

Za Celjsko mestno hranilnico

1 delovno mesto snažilka

Zahteve:

- nepopolna osemletka
- do 1 leta delovnih izkušenj

Za agencijo Rogatec

1 delovno mesto snažilka z manj kot 1/2 delovnega časa

Zahteve:

- nepopolna osemletka
- do 1 leta delovnih izkušenj

Za agencijo Vojnik

1 delovno mesto referent v agenciji

Zahteve:

- ekonomska srednja šola ali gimnazija ali upravno administrativna šola ali pedagoška gimnazija ali srednja komercialna šola z zaključnim izpitom
- 3 leta ustreznih delovnih izkušenj

Za agencijo Vitanje

1 delovno mesto referent v agenciji

Zahteve:

- ekonomska srednja šola ali gimnazija ali upravno administrativna šola ali pedagoška gimnazija ali srednja komercialna šola z zaključnim izpitom
- 3 leta ustreznih delovnih izkušenj

Vse, ki izpolnjujejo pogoje razglasa vabimo, da vložijo svoje vloge osebno v 15 dneh po objavi v Ljubljanski banki, podružnici Celje — Vodnikova 2.

LJUBNO

SPLAVI V DEŽJU

Nekoč, ko so še po Savinji, Savi in Donavi vozili svoje splave, so se veselili dežja in večjih vod. Tokrat pa jim je dež pošteno zagodal. Ne samo, da jim je v noči pred glavo prereditljivo narasla Savinja podrla pregrado na reki, tudi osrednji program šestnajstega tradicionalnega flosarskega je bil zaradi slabega vremena v nedeljo, 1. avgusta, popoldne opravljen.

V celoti so izpeljali samo povorko, v kateri so sodelovali nekdanji splavarji, pa lovci, ribiči, gozdarji, mlad: športniki, taborniki in drugi. Prikazali in opozorili so tudi na kmečki turizem.

Odpadlo pa je vdiranje splava in njegova vožnja po Savinji. Zato pa je bilo dovolj smeha ob flosarskem krstu, saj so ga izvedli tako kot nekoč. Le kraj so spremenili. Namesto na Rogliči pač na Ljubnem.

Flosarski horuk je v nedeljo torej zmotil dež. Kljub temu se je na Ljubnem zbralo veliko ljudi in še več jih jih prišlo, če bi ne bilo dežja. Skoda, tudi zaradi dela, ki so ga ljubenski turistični delavci opravili v pripravah

na svojo tradicionalno privedev, ki je tokrat, tudi po zaslugi številnih športnih tekmovalcev, dobila očinsko obeležje. In prav je tako, splavarstvo je bilo last celotne gornje Savinjske doline!

Naj ne izostane novica, da je bogat športni spored, v katerem so nastopile številne

ekipe iz skoraj vseh krajev v občini, lepo dopolnila tudi nogometna tekma za pokal savinjskega splavarja med Reko, članom prve zvezne lige in ljubenskimi Gradbenikom. Končala se je z zmago gostov z rezultatom 1:0.

M. B.

In še spomin na zadnji krst juda, tistega zelenca, ki se je pritihoval med prave savinjske flosarje. Kot takrat, je bil tudi slednji krst moker, povsem moker, zaradi dežja in pijače, kajti brez nje flosarskega krsta ni in ne more biti...

Samoupravna stanovanjska skupnost občine Mozirje — Samoupravna enota za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu

Zbor delegatov Samoupravne enote za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu

SPREJEMA

na predlog komisije za dodeljevanje stanovanj na podlagi 31. člena pravilnika o pogojih za kreditiranje in investiranje najemnih stanovanj iz sredstev za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu

PREDNOSTNO LISTO

upravičencev do pridobitve stanovanj, zgrajenih iz sredstev za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu

PREDNOSTNO LISTO SESTAVLJAJO NASLEDNJI UPRAVIČENCI:

1. Es Ludvik — zaposlen Osnovna šola Gornji grad	170 točk
2. Polak Breda — zaposlena »ELKROJ« Mozirje	160 točk
3. Dešman Vladimir — zaposlen Elektro Celje	155 točk
4. Urbanc Vinko — zaposlen Avtomotor Celje PE Mozirje	145 točk
5. Marolt Jožica — zaposlena Komunalno podjetje Mozirje	140 točk
6. Janžovnik Srečko — zaposlen GLIN Nazarje	140 točk
7. Boršnak Franc — zaposlen GLIN Nazarje	140 točk
8. Stigar Ana — zaposlena GLIN Nazarje	135 točk
9. Presečnik Nevenka — zaposlena Komunalno podjetje Mozirje	125 točk
10. Vrhovnik Silvester — zaposlen Cinkarna — obrat Ljubija	125 točk
11. Ločičnik Marjan — zaposlen Gradbenik Ljubno	125 točk
12. Uzar Miha — zaposlen GLIN Nazarje	125 točk
13. Es Tomaž — zaposlen Izletnik Celje	125 točk
14. Oprčan Ignac — zaposlen pri zasebnem obrtniku	110 točk
15. Vremec Fanika — zaposlena Cinkarna — obrat Ljubija	90 točk
16. Obrar Anton — zaposlen GLIN Nazarje	65 točk
17. Trogar Ljuba — zaposlena TOZD MGA Nazarje	60 točk

Ker enota za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu dodeljuje v novem 27-stanovanjskem bloku v Mozirju le 14 stanovanj, so upravičenci do pridobitve stanovanj prosilci od zaporedne številke 1. do 14.

Prosilca pod zaporedno številko 9. in 11. sta uvrščena v kategorijo mladih družin, vsi ostali so uvrščeni v kategorijo družin in občanov z nižjimi dohodki

OBRAZLOŽITEV:

Komisija za dodeljevanje stanovanj, zgrajenih s sredstvi za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu je izdelala predlog prednostne liste prosilcev za pridobitev teh stanovanj po kriterijih pravilnika o pogojih za investiranje in kreditiranje najemnih stanovanj iz sredstev za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu in o pogojih za dodelitev teh v uporabo. Komisija je na podlagi veljavnega točkavnega sistema izdelala točkovanje in posameznikom dodelila pripadajoče število točk. Prosilca pod zaporedno številko 9. in 11. sta bila uvrščena v kategorijo mladih družin, vsi ostali prosilci pa so bili uvrščeni v kategorijo družin in občanov z nižjimi dohodki. Samoupravna enota za družbeno pomoč dodeljuje v novem 27-stanovanjskem bloku v Mozirju 14 stanovanj, zato so upravičenci do pridobitve teh stanovanj prosilci od zaporedne številke 1. do 14.

S tem komisija za dodeljevanje stanovanj in Zbor delegatov Samoupravne enote za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu utemeljujeta prednostno listo.

Zoper prednostno listo upravičencev do pridobitve stanovanj imajo pravico pritožbe predlagatelji in prosilci za stanovanja.

Rok pritožbe je 8 dni po objavi te prednostne liste.

Pritožbo je nasloviti na Zbor delegatov Samoupravne enote za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Mozirje.

ATOMSKE TOPLICE: DOBRA NOVICI

V Atomskih Toplicah se je vendarle premaknilo. Dvajsetega julija so namreč pričeli z deli za gradnjo novega hotela. Dolgotrajne napovedi in obljube postajajo torej resničnost.

Za zgraditev novega hotela je TTG namenil šest milijard starih dinarjev. To so lastna in sposojena sredstva. Kot ves kaže, pa ta vsota ne bo zadostovala za vsa dela. Navzlic temu je vest o začetku gradnje spodbudna, saj vendarle napoveduje za svet ob Sotli nov korak naprej.

Kot pravijo, bodo sedanje objekte toplič zadržali in jih uredili. Zlasti gre za usposobitev odprtega bazena in s tem tudi za rekreativno dejavnost.

MB

ŠOŠTANJ: TURISTIČNI TEDEN

Tako kot lansko leto, bo turistično društvo Šoštanj organiziralo turistični teden s peštrim in bogatim programom tudi letos.

V dneh od 29. avgusta do 5. septembra se bodo vsak dan zvrstile različne prireditve v sodelovanju vseh šoštanjskih društev in organizacij. Prireditelji upajo, da bo tudi letošnji turistični teden uspel tako kakor lanski, ki je na različne prireditve privabil ljudi iz bližnje in daljnje okolice.

V. K.

PREDICE V LUČAH

Komaj je izzvenel flosarski horuk na Ljubnem ob Savinji, že so na vrsti Lučani. Tudi s turistično priveditvijo. In prav tako tradicionalno. Gre sicer za turistično rajanje, ki pa je od lani vse kaj drugega kot veselica. Prizadevni turistični delavci so dali svoji priveditvi domače narodopisno obeležje. Iz spomina, in to celo skoraj v pravem pomenu besede, so privlekli predice in de., ki so ga nekoč z večjo vaimo kot danes opravljale spretnne ženske roke. Skoda, da gre danes to delo v pozabo in že v folklorno značilnost.

V Lučah bodo z rajanjem začeli v nedeljo, 8. t. m., ob dveh popoldne. Najprej se bo skozi prijazni trg — upajmo, da ne bo deževalo — zvrstila povorka, v kateri bodo opozorili ne samo na turistično značilnost območja in kraja, marveč tudi na dela, ki so tod doma. Zato bodo prišli do veljave gozdarji in prikazali delo in položaj gozdnega delavca nekoč in danes. Velika razlika! V povorki pa bodo sodelovali še lovci, ribiči in drugi.

Glavno besedo pa bodo imele predice in poleg njih igralci na citre, čeprav tudi pevcev ne bo manjkalo. Znova se bodo zavrtele kolavrti in izpod spretnih prstov domačink.

M. B.

ŠENTJUR: VPIS ŠE NI KONČAN

V občini Šentjur vpis posojila za ceste še vedno teče, čeprav je presežen že za 34,7 odstotka. Zaradi letnih dopustov v delovnih organizacij ni večjih sprememb. Povečini vpisujejo le še delavci, ki so bili zaradi bolezni ali letnega dopusta odsotni. Še vedno teče vpis v krajevnih skupnostih, pričakujejo pa še vpis tistih, ki so zaposleni pri privatnih obrtnikih. Do sedaj namreč še niso vpisali vsi.

ŠPORT V SAVINJSKI DOLINI

Komisija za šport in rekreacijo pri Občinskem sindikalnem svetu v Zalcu ter TKS Zalec sta pripravila občinsko sindikalno prvenstvo v plavanju. Nastopilo je 132 posameznikov iz desetih organizacij združenega dela. Zmagovalci: mlajši člani 50 m prsno: Pur (TN Polzela); 50 m kravl: Oceppek (Savinjski magazin); 4 x 50 m prosto: SIP Sempeter. Starejši člani: 50 m prsno: Grum (KK Hmezad); 50 m kravl: Kolšek (TT Prebold); 4 x 50 m prosto: Ferralit. Ženske: 50 m prsno: Bizjak (TT Prebold); 50 m kravl: Gorišek (Ferralit); ekipno: TN Polzela.

Telesnokulturna skupnost Zalec pa je v mesecu juliju pripravila več tečajev za neplavalce in trim akcije. Tako se je v treh tečajih naučilo plavati 210 šolskih in predšolskih otrok. Prav tako pa so pripravili tudi trim akcije plavanja, ki se jih je skupno udeležilo 974 plavalcev.

T. TAVČAR

REKA : ŠMARTNO 3:1

V torek popoldne je bila v Smartnem ob Paki prijateljska nogometna tekma med domačini in članom prve zvezne lige, Reko. Zmagali so gosti s 3:1. Edini gol za domačine je dal Kodre. Pred okoli 500 gledalci pa je tekmo vodil celjski sodnik Stane Pertinač.

Nogometaši Smartnega bodo danes popoldne, v četrtek, igrali v Trbovljah, v nedeljo pa doma s Šoštanjem.

T. TAVČAR

Ljubljanska banka
podružnica celje

ODGOVORNO DELO

Prijeten je bil ta pomeneek. Dani je namreč bister fant. Tudi priden. Četrty razred osnovne šole v Kompolah nad Storami je končal z odličnim uspehom. Domači šoli je dal slovo, od jeseni dalje bo višje razrede osnovne šole obiskoval v Storah.

In ko je hodil v četrti razred v Kompolah je bil tudi predsednik pionirske hranilnice. Odgovorno delo. Zato tudi resen obraz, ko govori o tem delu.

»Naša pionirska hranilnica je delala dvakrat na teden,« je povedal Dani in nadaljeval.

»Uspeli smo v tem, da smo bili vsi učenci na šoli tudi mladi varčevalci. Kar šestinseddeset. Ob koncu šolskega leta smo imeli skupnih vlog za nekaj nad milijon starih dinarjev...«

»In kako ste razdelili lastna sredstva hranilnice?«

»Zaenkrat jih še nismo. Odičili smo se, da bodo ta sredstva od naslednjega šolskega leta dalje tista, ki jih bo pionirska hranilnica na šoli odobrvala učencem kot posojilo za nakup šolskih potrebščin. Lepo, mar ne?«

»Kaj pa pri delu, ste imeli kdaj kakšne težave?«

»Posebnih pravzaprav ne. Le to se spominjam, kako smo en dan kar pol drugo uro računali, seštevali, pregledovali naše zapiske in šteli dinarje, ker nam je hodilo navzkriž za dvajset para. Na videz malenkost, toda v bankah mora biti vse natančno. Tudi v naši mali!«

»Kam si namenil lastne prihranke?«

»Kupil si bom smučič. Že zdaj, jeseni, na vsak način preden zapade sneg.«

»Ali te na delo pionirske hranilnice vežejo še kakšni posebni spomini?«

»Veliko jih je. Vsi so lepi. Prijetno pa nam je bilo tudi takrat, ko smo sprejeli v goste mlade varčevalce

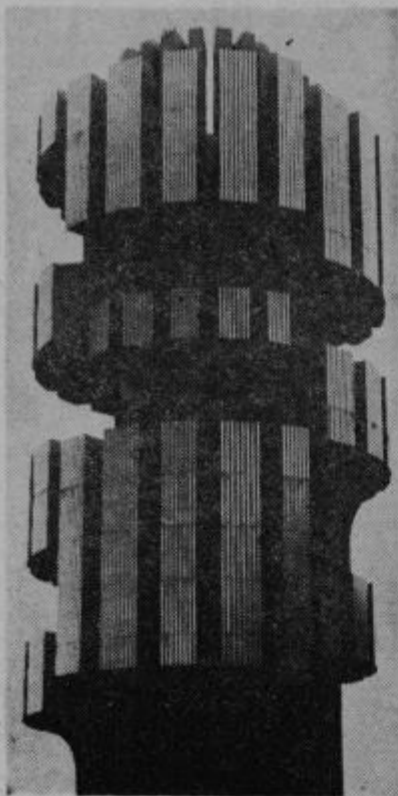
celjske posebne šole. Potem smo bili tudi mi pri njih na obisku. Izmenjali smo si tudi darila.«

»Ali boš varčeval tudi zdaj, ko boš obiskoval osnovno šolo v Storah?«

»Seveda bom!«

TO REPORTAŽO POSVEČAMO DNEVU VSTAJE BOSANSKEGA LJUDSTVA 27. JULIJU

MRTVA STRAŽA NA KOZARI

Na mrtvi straži. Spomenik je delo kiparja Dušana Džamonje.

KRVAVI DAVEK SVOBODI

Sedimo v prostorni sobi Združenja ZB NOB Bosanska Dubica. Zunaj dežuje, v prostoru pa se vije pod strop prosojen oblak tobačnega dima. Tajnik Zveze borcev, borec od 1942. leta, Branko Čupić, prelistava knjigo padlih borcev. Zajetna knjiga pritegne mojo pozornost. Vstanem, jo dvignem in za listam po njej. Težka je in nepregledno število imen vstane pred menoj. Ljudje, padli na Kozari.

Narodni heroj Nikola Radulović-Kojo, predsednik Zveze borcev in prvoborec na Kozari, zamišljeno opazuje sogovornike: Rada Vučena, Steva Jajčanina, Ostoja Bulića in Djoka Kneževića. Vsi razen Djoka so že leta 1941 odšli na Kozaro, k dr. Mladenu Stojanoviću, legendarnemu doktorju Mladenu. Djoko Knežević je bil premajhen, da bi ponudil svoje telo svobodi. Zanj so to storili strici in oče: Radovan, Milinko, Marko in Miloje. V gozdovih sta ostala Milinko in Marko, v Jasenovcu oče Radovan, le Miloje se je iztrgal zeleni grozi. Djoku so ustaši namenili Jasenovac. Ni mu bilo usojeno, da umre v tem zloglasnem taborišču klanja: pobegnili so in se vrnil na Kozaro, med svoje.

Prihajajo, eden za drugim, borci s Kozare. Veliko nas je in vsi govorimo o Knežpolju, Bosanski krajini pa o Stojanki majki Knežpoljki, herojih in o tisočih tistih, ki so izginili v nepreglednih gozdovih Kozare, v Jasenovcu in drugod.

»Več kot polovica naših ljudi je izginilo v drugi svetovni vojni, pravi Kojo, heroj. Pred vojno smo imeli 32.000 prebivalcev, 18.495 jih je dalo svoj krvni davek. Partizanske spomenice ima 400 borcev, 6955 otrok je ostalo brez enega ali obeh staršev. Samo na območju naše občine je 14 narodnih herojev, od katerih žive le še štirje: Dragoje Miljatović-Svarc, Franjo Kluz, Mile Mečava, Fadil Serić, Milan Pilić, Tomica Spanović, Avdo Čuk, Tubić Branko, Tubić Milo in Borko Arsenović, Jovo Bjelić, Boško Siljegović ter Stojan Grujić-Jaruga.»

KOZARA, SIMBOL SVOBODE

Zdaj ne govori le Kojo, vsi skušajo dopolnjevati njegove besede. Izvem: po vojni je bilo nekaj let, ko ni bilo mladih, ki bi jih matere in njihovi vrstniki spremili v vojsko, niti ni bilo po šolah niti enega celega razreda. V teh letih se po kozarskih bajtah ni razlegalo jokanje novorojenčkov...

Z Djokom ne pozna miru. Križariva po Knežpolju, po tistem Knežpolju, s katerega so leta 1942, v času velike ofenzive, bežale množice ljudi pred ustaši in Nemci ter četniki na Kozaro, v zavetje gozdov, med svoje. Ustaviva se na Kruškovicu. Okoli dvesto plošč, z imeni ali brez, opozarja

Kozara je preživela eno od najtežjih in istočasno eno najslavnejših epopej v zgodovini naših narodov. Kozara je med vsemi našimi kraji na prvem mestu po številu žrtev, ki jih je dala za osvoboditev domovine, prav tako pa je brezmejen njen delež v skupnih naporih vseh narodov, ki so se borili proti fašizmu... ime Kozare je znano po vsem svetu.

TITO

na kozarsko mrtvo stražo. Med njimi štirje narodni heroji, tudi Dragoje Miljatović-Svarc, legendarni borec prvih dni kozarskega odpora.

»Svarc ni poznal strahu, te besede v njegovem besednem zakladu ni bilo, razlaga Djoko. Ko so prišli v Knežpolje, v Podkozarje Nemci, je Svarc zaplenil prvi mitraljez. Teško je verjeti, toda Kozarčani v tistih dneh niso delali sramote Matiji Gubcu: z vilami, sekirami in bati so šli nad Nemce. Tako je bilo zaplenjeno prvo orožje.»

Svarc ni dočakal 1942. leta, niti kozarske ofenzive in morda je bolje tako. Videl bi preveč.

Z Djokom hodiva med ploščami. Sami mladi ljudje počivajo pod njimi in večina njih je padla v prvih letih boja. Sami Srdžani, Mrdžani Mladjeni, sinovi ponosne matere Knežpoljke, Stojanke, ki si je želela le-to, da bi lahko rodila še enkrat toliko otrok, da bi jih znova poklonila svobodi.

Djoko govori: »Bili so mladi in niso niti za hip pomišljali, ko je bilo treba zapustiti borne kozarske bajte. Kozara in puškomitraljezcev, kot so bili Matijaš Ostoja Sabotaža, Simo Mrdža, Marko Tomaš, Zubović Uzeir, Milinko Knežević, Dragan Mačak, Čedo Milošević in drugi.»

Stojanka, mati Knežpoljka ni nikoli živela. To je le simbol za mnoge premmone kozarske matere, ki so žrtvovalle svoje sinove domovini. V času velike

fašistične ofenzive na Kozaro in po njej je avtor te velike poeme partizanskega boja, Skender Kulenović, začutil, da je v boju kozarskega ljudstva nekaj silnega in lepega. Ko se spominja na tiste dni, Kulenović piše:

»Po ofenzivi sem globoko zaželel, da o vsem tem tudi sam nekaj povem ali bolje rečeno, da zakričim v svet, če ostanem živ. Pozneje je to postalo prava obsesija. V bližini, kjer so preživeli borci in narod, bil je avgust 1942, plesali kolo, sem začel pisati stihe. Zajela me je noč, toda vedel sem, da je treba nadaljevati. Sposodil sem si baterijo...»

Z Djokom sva prišla v vas Mlječanico pod Kozaro. Kjerkoli sva bila, kjerkoli hodila, so naju sprejeli, kot sprejme mati sina: toplo, prijazno, navdušeno, z obema rokama. Kot znajo Kozarčani.

V Mlječanici sva srečala Mirkana, Mirka Milanovića, upokojenega polkovnika, udeleženca bitke na Kozari, partizana z dušo in telesom. Pozdravil naju je z vehementno kretnjo, ki je lahko pomenila le pristržno dobrodoščilo.

Bili smo pod Kozaro in govorili smo o njej.

»Ko se je začelo, se je dvignil ves bosanski narod brez izjeme in sleherni je imel svojo vlogo v tem boju: od mladega do starega. Okupatorju je kljubovalo, vse, kar je ležlo. Nismo imeli orožja. Kljub temu poznamo neprimer-

na junaštva. Pogledj, Mile Mečava, narodni heroj, je bosih nog skakal na tanke, trinajstletni fantiči so bili kurirji, babice so nosile hrano. A kaj si hotel drugega? Mar te naj bi odpeljali v Jasenovac, ustaško klavnico, v kateri je izginilo okoli 700.000 ljudi...»

Tako je govoril Mirkan. Z zanosom. Tako govore vsi Kozarčani, ki še danes žive s svojimi partizani, ki vedo, koliko je stala svoboda. O tem govori vrsta knjig, posnet je film, a vse ne more priklicati tistega, kar je v resnici bilo. Morda lahko delček tega pove monumentalni spomenik padlim in izginulim v vojni na Kozari.

IMENA, IMENA

Djoko govori. O tem, kako je pobegnil ustašem iz vlaka, ko so ga peljali v Jasenovac, o svojih stricih, o očetu. O Milinku, stricu, ki je trikrat pobegnil ustašem izpod vešal in ne pozabi omeniti, da so še Nemci bili boljši kot ustaši.

»Nikoli ne bom pozabil, ko sem nekoč, 1942. leta, čepel v domači hiši in so prišli Nemci. V sobo je stopil Nemeč z naperjeno brzostrelko in začutil sem, da je po meni. Svaba pa je sklonil brzostrelko, me vzel na roke in videl sem, da mu tečejo solze. Bil je človek. Takoj za tem so v sobo planili ustaši. Z noži, željni klanja. Nemeč jih je nagnal, rešil mi je življenje...»

Toda takšne človečnosti je bilo malo. Djoko to še kako dobro ve. To

Mirko Milanović-Mirkan: »Ze takoj na začetku, v maju 1941, smo vedeli, kje je naše mesto...»

sva lahko videala na Kozari, pri spomeniku, kjer je med drevjem in neskončna vrsta imen, kjer človeku zastane dih in ga zmrazi, kjer se med gozdovi skrivajo grobovi, spominske plošče in cela pokopališča.

Na Kozari skorajda ne slišiš kričanja, pri ploščah z imeni in v muzeju pa sploh ne. Tu in tam videvaš solze, žene v črnem in zgarane močičke. Dolgo, dolgo stoje pred imeni in se trgajo v sebi. Premišljujejo o treh nemških obrokih, o zaklanih otrocih, ustreljenih sinovih in pobitih možeh.

Zdaj sva pri Zivaničevih v Mlječanici. Tetka Djuja trga misli: kako so bežali, kako so zadnje mrvico hrane zdajali za partizane, prezebali, stradali in bili po svoje — srečni.

»Ničesar ne potrebujem, niti hladilnika, televizorja, ne radia, da sem le svobodna,« navzre tetka Djuja.

Prekrižarila sva Knežpolje in na koncu na pokopališču v Bosanski Dubici obiskala kip Stojanke, matere Knežpoljke, nesmrtni lik, ki ga je ustvaril pesnik Skender Kulenović. S seboj imam njegovo knjižico. Odprem nekje na sredi.

»Znaj:

Kad bi se utroba moja oplodila,
još bih tri Mladjena,
i tri bih Mrdžana,
i tri bih Srdžana
porodila,
i ljutom dojkam odojila,
i sva tri tebi poklonila (Kozari)

MILENKO STRASEK

Večni ogenj plapolja v živ spomin padlim. Preden začneš brati imena, izveš: V pokopilih na Kozari in v taboriščih smrti so fašistični zločinci uničili preko 24.500 ljudi, od otrok do onemoglih starčkov in stark. Na sliki: spominsko grobišče padlih na Mrakovici. Ob strani plošča z imeni.

PULJ 1976

PREDVSEM NIČ NOVEGA

Redko se zgodi, da bi v času filmskega festivala v Pulju deževalo, letos pa je malo manjkalo, da je ni dež zagoedel organizatorjem triindvajsetega filmskega festivala jugoslovanskega igranega filma, ko do zadnjega trenutka nismo vedeli, ali bo prireditev prestavljena na naslednji dan.

Arena, ki ima sicer ogromne možnosti, je še vedno zgoraj breza, to pravim zato, ker po Pulju kroži anekdota o nekem komandantu, ki je ob osvoboditvi dejal, da bo treba takoj zgraditi streho, ki so jo na Areni porušili Italijani. Ker ga Puljani niso jemali resno, so zaradi tega vse večje prireditve odvisne od jasne neba, ki jim je tokrat le ustregla.

Tako se je točno ob pol devetih zvečer po festivalnem času, kar pomeni kakšne četrt ure pozneje, z bleščečim ognjemtom začel letošnji filmski festival — Pulja 1976. Prav ta ognjemet je tisto, kar poleg filmov privlači v Arenu številno publiko (sprejme jih okrog 12.000).

Z zidov amfiteatra lije bela svetloba kot mogočen slap, v dimu raket, ki se kopiči v bele oblake, vznikajo druga za drugo pršče zvezde, podaljšujoč svoje raznobarne jezike v temno modrino areninega ozadja. Zares veličastna slika!

Po intoniranju jugoslovanske himne je festival odprt.

Na tak način so se rojevali vsi dosedanja festivali, moč pirotehnike pa je polnila Arenu do zadnjega prostega kotička. Ali je potem čudno, če imajo filmi z ognjem in dimom več komercialnega uspeha?

Prvi večer sta se predstavila dva igrana filma in sicer: Štiri dni do smrti ter Dekliški most. Za prvega bi rekli Srbi: Mnogo babica, kilavo dete; namreč delale so ga kar

Trikrat zlati »Idealist«

tri producerske hiše: Viba, Jadran in Telefilm Beograd. Po mnenju glavnega igralca Berta Sotlarja, ki igra revolucionarja Djura Djakovića, je ravno ta razlog, da film ni boljši. Publika mu je prisodila oceno 3,6 v primerjavi z drugim, ki je ocenjen s 4,2.

V naslednjih dneh so se zvrstili še Kmečki punt — Anno 1573, Vagon lits, Najdaljša pot, Ali poznate Pavla Pleša, Vrhovi Zelengore, Vlak v snegu, Idealist, Čuvaj plažo v zimskem obdobju, Bele trave, Salaš v Malem Ritu, Med strahom in dolžnostjo, Naivec, Atentat v Sarajevu in Vojakova ljubezen.

Vsak večer so predstavili tudi po en izmed najbolj uspešnih kratkih filmov letošnje proizvodnje. Kot je razvidno smo Slovenci sodelovali kar s tremi filmi in ni skrivnost, da smo se nadejali tudi priznanjem.

Zanimivo je, pa prav nič vzpodbudno, da letos ni bilo

selekcije zaradi premajhnega števila prispelih filmov. O tem problemu je Branko Gajpo, režiser filma Najdaljša pot, dejal: »To malo število je odraz stanja v naši kinematografiji in če že hočete tudi opomin, da jo moramo reorganizirati. Ali bomo dovolili, da ostanemo v Evropi po proizvodnji filmov na zadnjem mestu? Ali bo treba nekaterim ponovno poudarjati, kakšen pomen ima film za kulturo vsakega naroda?«

Poleg vsakodnevnih tiskovnih konferenc so spretni del festivala dopolnjevale številne razstave in zanimiva posvetovanja v obliki »okroglih miz«. Takšna je bila tudi okrogla miza o zapostavljeni tehniki na filmu. Na to temo se je rodila še ena anekdota, ki pravi, da se v Vespazijanovi areni vrtijo filmi narejeni s tehniko iz Vespazijanovih časov.

Kaj je temu varok? Kako najti rešitev?

Zanimivo je bilo slišati tudi to, kot je povedal v uvodnem referatu Milan Ljubić, da so leta 1945 zaplenili Nemcem kamero, ki so jo preuredili za trik in je to danes še vedno edina trik kamera pri Vibi. Za tehnično slabo narejene filme pa niso krivi samo stari tehnični pripomočki, pač pa tudi nekvalificirani kader, ki se ni imel možnosti izsolati v ustreznih zavodih.

Rada bi poudarila še dejstvo, da sta od šestnajstih filmov samo dva izrazito mladinska, kar je za družbo, ki gradi edinstven sistem na svetu, nesprejemljivo, saj ne moremo pričakovati od drugih, da bodo snemali filme za vzgojo naših otrok.

Ko to pišem, nagrade še niso podeljene, zato dajem vizitico Jožetu Volfandu, ki je letos član puljske žirije, da o kvaliteti filmov in nagradah pove kaj več.

MAJDA UMNİK

IN MEMORIAM

DR. RADOVAN BRENCIČ

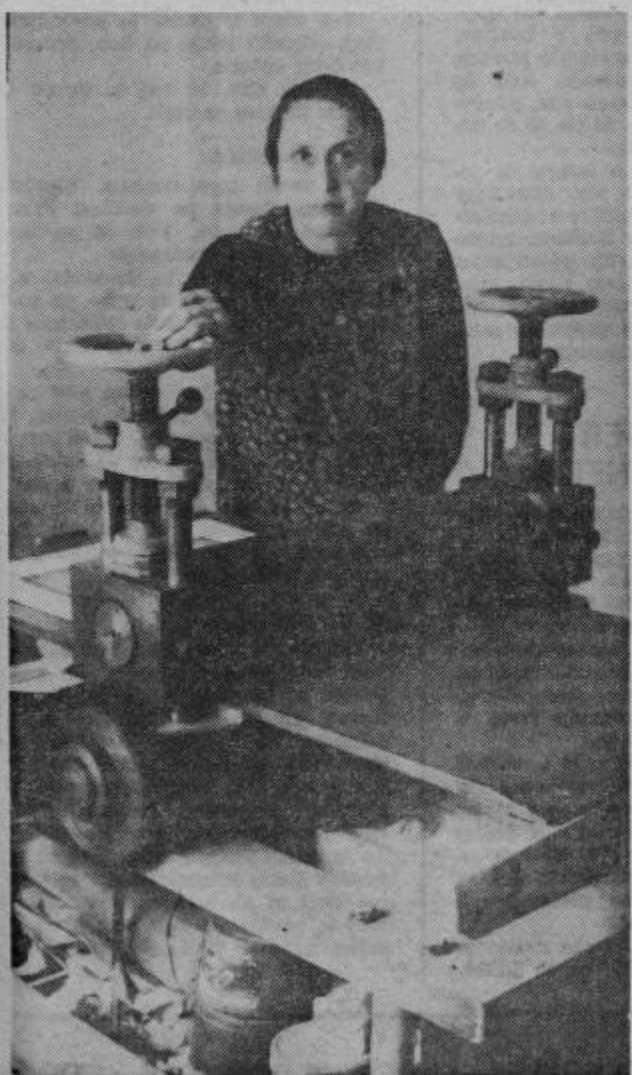
Golovec, poslednji dom najstarejših narodno zavednih Slovencev iz Celja in okolice, je v četrtek, 29. julija sprejel pepel Radovana Brenčića, upokojenega upravnika mariborskega slovenskega narodnega gledališča.

Radovan Brenčić, doktor prava, rojen 1. avgusta 1890 v Celju kot sin narodnega odvetnika dr. Alojza Brenčića, enega prvih starost Celjskega sokola, se je že kot celjski gimnazijec in kot visokošolec zapisal v kroniko slovenskega kulturnega življenja v Celju. Njegovo ime je namreč srečati med člani orkestra in pevskega zbora v okvirju narodne čitalnice v Celju, še večkrat pa med organizatorji gledaliških in koncertnih prireditev pod streho Narodnega doma, zlasti v letih 1909 do 1. svetovne vojne.

Med 1. svetovno vojno je kot narodno zavezni Slovenec stopil v vrste solunskih dobrovoljcev. Toda mesto, kjer se ime Radovana Brenčića piše z zlatimi črkami, je kronika mariborskega gledališča (1922—1941). Prof. Viktor Smolej je zapisal o Brenčiću, da je »s svojo kulturno razgledanostjo in širino obranil umetniške interese mariborskega gledališča, mu pomagal oblikovati njegov duhovni obraz in kljub gmotnim stiskam uspel ohraniti gledališče kot pomembno kulturno ustanovo ob naši severni meji. Brenčićev delež v slovenski gledališki tvornosti dokazuje Borštnikova nagrada, podeljena mu 1969., katero pa je z njemu lastno potezo dal preodkazati v korist od potresa prizadeti Banja Luki... kakor je svoj čas, kot gledališki upravnik nič kolikokrat zastavljal svoj denar za igralske gaše...«

Okupator je dr. Brenčića pregnal, nakar se je zatekel k sorodnikom v Ljubljano, toda z osvoboditvijo naše domovine se je vrnil v glasbeno življenje v svojstvu honorarnega ravnatelja glasbene šole KUD »Jože Hermanko« v Mariboru, dokler ga življenjska leta niso napotila v rodno Celje. Takorekoč do zadnjega je tu bil redni obiskovalec glasbenih prireditev, prenekateremu Celjanu prijatelj in živ, bogat vir celjske kulturne zgodovine. Njegova zavzetost za kulturno, zlasti pa za glasbeno tvornost, nam še vedno lahko služi za zgled.

GUSTAV GROBELNIK

OBISK PRI NADI LUKEŽIČ

VEDNO LEPA GRAFIKA

Doma je iz Maribora. Studirala je na ljubljanski likovni akademiji in leta 1961 diplomirala. Pet let pozneje je končala tudi specialko za grafiko pri profesorjih Riku Debenjaku in Marjanu Pogačniku.

Srečala sva se že pred leti, ko je prvič prišla v Kostrivnico pri Podplatu. To seveda ni bilo njeno prvo srečanje s tem krajem, saj je že njen brat učiteljeval tod, njena mama je tam umrla... polno spominov. Takrat se je znašla v stari hiši, v sobi prvega nadstropja, obložena s kramo. Tačas so njena dela že prodajali v šmarnski občini preko Delavske univerze in velik del denarja od njenih prodanih slik je šel za domove nerazvitega Kozjanskega.

Nada Lukežič je prijetna sogovornica, samo človek bi potreboval veliko časa, če bi hotel v pogovoru z njo priti vsaj nekaterim stvarim vsaj približno do konca. Njena snapakas je v tem, da veliko ve, je zelo načitana in ji v prostem pogovoru ne uideš

nihi mimo besed o sodobni elektroniki, grafičnih tehnikah, dunajskih slikarjih, njeni smrti, svetlicam, razpravi o hrani in kaj vem o čem še. Nič pa ne moreš zvedeti o njenih razstavah v Rimu, Radencih, Rogaški Slatini, Mariboru, Stockholmu, Skotiji, Loki, Krškem, Vicenzi, Slovenj Gradcu in v Dunaju. Pred petimi leti je razstavljala tudi v celjskem Likovnem salonu.

Hirošima, ljubezen moja, češnjev cvet, mali morski fosil... podobe te razstave. Izseki.

»Po kaj ste prišli k meni v Kostrivnico? Mar bi raje šli na Dunaj, tamkaj mladi slikarji ustvarjajo velika dela. Grozljiva. Drobovje se vidi. K njim pojdite. Jaz nisem zanimiva. Moje rože bodo moderne šele čez dve stoletji, ko se bodo ljudje že vsega drugega naveličali...«

Tako je rekla, ko je odprla vrata. Ponovno v Kostrivnici pri Podplatu. Zdaj stanuje v garsonjeri v bloku, stelje pa ima v isti hiši ko prej, le da

v spodnjih prostorih in kar tri sobe ima. V prvi prikupna »prešna« za jedkanice.

»Vsak odtis hočem napraviti za monotipnega. Ko da bi se bala, da bi kdo moje cvetje kopiral, ta moj realizem, ha...«

In ta njen realizem počiva go kotih v številnih podobah. Iz kupa okvirjev in platna pogleda portret moškega z brado in rožnatim licem v karirastem suknjiču. Morda res malce preveč rdečkast nos je bil kriv, da zaročenka, ki je podobno naročila, ni marala takega moža in je sliko vrnila slikarki. Zdaj je zanjo brez vrednosti in počiva v ateljeju. Ostal sem tako brez odgovora, po čem so njene slike. V odgovor se je vmešal direktor šmarnske Delavske univerze Marjan Ungar in se hudoval na Nado, ker daje svoja dela skoraj zastoj. In ko jo je vprašal, kje ima grafike pripravljene za jesensko retrospektivo, ki naj bi bila v tej hiši, je med smehom dejala, da jih je kar precej prodala nekim Nemcem, ki so jo iskali tod pod

Bočem. Nato nam je še naročila domačega belega vina v kozarce in rekla: »Najhujši pijanci tega sveta so tisti, ki so kruha pijani...«

Tisti denar je šel seveda za krajevno skupnost. Pomagali so ji urediti prostore za atelje, skupaj s kulturno skupnostjo. V oktobru bo v Kostrivnici svečanost. Nada Lukežič bo imela retrospektivno razstavo, pevci bodo zapeli zunaj pred hišo, intimen praznik malega kraja pod Bočem bo naznanjal, kdo se je ustabil tam, med tistimi ljudmi, kdo bo pomagal vedoželjnemu kmečkemu človeku govoriti o barvah in o svetlobi. Čeprav se njena »prešna« le malokrat zgane in iztisne iz sebe list s cvetjem, čeprav se njena beseda tolikokrat ustavi ob smrti, govorjenju in molčanju, je v njenem delu toliko optimizma in življenjske sile, da bi bilo naravnost hudodelstvo, če ne bi vsaj v oktobru spoznali njenega likovnega sveta, to »specifično univerzalnost svetovnega dialoga.«

DRAGO MEDVED

IZ LEVCA

V žalski občini so v minulih letih izredno pozornost namenili komunalni ureditvi svojih krajevnih skupnosti. Predm...

Na eni svojih zadnjih sej je izvršni svet žalske občinske pš...

KMALU TUDI KANALIZACIJA

plaga, da bi obe občini v enakem razmerju financirali gradnjo kanalizacije in vse potrebne ukrepe za očuvanje pitne vode. V pripravi je zato že poseben družbeni odbor, ki naj bi ga podpisala izvršna sveta obeh občin.

Žalski izvršni svet je sprejel že tudi rokovnik za izgradnjo kanalizacije v obeh naseljih. Dogovor o izgradnji bi bil sprejet ta mesec, do oktobra pa bo pripravljen tudi glavni projekt izgradnje kanalizacije. Gradnja naj bila po tem načrtu končana do konca maja 1977.

Krajanj obeh naselij tako pričakujejo, da bosta celjska žalska občina pripravljena skupno rešiti problem obeh elij, urediti kanalizacijo in hkrati očuvati prepotrebni vir za zajetje pitne vode za potrebe celjske občine.

B. S.

Prostovoljno gasilsko društvo iz Levca je bilo ustanovljeno leta 1909. Vse od tega leta naprej je bilo društvo med najaktivnejšimi v kraju. Že leta 1914 so si gasilci postavili prvi manjši dom, ki so ga leta 1936 delno obnovili.

Dom je bil v zadnjih letih že mnogo prestar in premajhen za potrebe. Zato so se pred dvema letoma odločili, da pričnejo graditi nov dom, ki bo služil tako potrebam gasilcev, kot tudi potrebam krajevnih organizacij in kulturno-prosvetni dejavnosti. 1974. leta so pričeli levški gasilci zbirati denar in material za gradnjo novega gasilskega doma, stari dom pa so podrili. Gasilci so bili pri zbiranju denarja in delu izredno prizadevni in gradnja novega doma

GASILCI SO PRIZADEVNI

je sedaj v zaključni fazi. Po predvidevanjih bodo že to nedeljo dom svečano odprli in ga predali namenu.

Nov dom je lahko v ponos graditeljem in vsem tistim, ki so z delom, materialom ali denarjem prispevali k izgradnji. Prostovoljni graditelji so sami opravili izredno delo. V gradnjo doma so vložili kar 10.900 udarniških ur. Med najprizadevnejšimi pa so bili Rudi Lipovšek s 1320 udarniškiimi urami, Stefan Kotnik, Oto in Dušan Lesjak ter Jože Kuder.

Levški gasilci bodo tako končno prišli do novega doma in do ustreznih prostorov za svoje delo, dom pa bo lahko služil tudi drugim potrebam krajevnih in drugih organizacij in bo tako vzpodbuda za razmah različnih dejavnosti v kraju.

TONE TAVCAR

OMET

VOLILI SO!

na podlagi nove ustavne organiziranosti in proizvodnega programa je bila v zadnjem letu izvršena v Cometu prečeh predzaznamba konkuriranja tozdov. Celotno deljenje v podjetju so razdelili na tri tozde in delovno prost skupnih služb. V samoupravnih organov opravili v začetku meseca, prvi teden pa so volili predsednike in namestnike prizvoljenih delavskih svev posameznih tozdih.

ca se po tozdih vodi ločeno. Zavedamo se tudi solidarnostne pomoči, ki jo bomo nudili, če bo potrebno. Pri tem pa bomo skrbno tehtali, ker solidarnost ne sme biti polituha za nedelo. Samo objektivne težave jo lahko porajajo.

Naj še povemo, da je tozda COMAG izšel iz obrata, ki je najstarejši v Cometu in ga zato lahko imenujemo oče Cometa, vodja obrata pa je tudi eden prvih delavcev v podjetju.

Z. S.

NA ZREŠKEM POHORJU

BRUNARICE

Na Rogli, tej lepi pohorski planoti, raste iz dneva v dan lepši počitniški center. Vrsta konjiških gospodarskih organizacij se je namreč domeni-la, da bo v gozdčku, ki leži na desni strani planinskega doma, postavila lesene brunarice, v katerih bodo lahko naši prijete urice oddihali njihovi delavci. Tako naj bi že letos tja do zime postavili okrog trideset brunaric, v katerih bo od šest do štirinajst ležišč. Da bi delo hitreje potekalo, so se v akcijo izgradnje počitniškega centra na Rogli prostovoljno vključili tudi številni zaposleni, ki v prostih sobotah pomagajo graditi počitniške hišice. Pisali smo že o akciji delavcev Cometa, ki so nekaj sobot zapored organizirali delovne akcije na Rogli. Podobno kot Cometovi delavci pa so storili tudi v ostalih večjih tovarnah v Konjicah in Zrečah, tako da je doslej mnogo hišic že dograjenih, veliko pa jih je tudi takih, ki so jim postavili temelje. Brunarice

bodo tipsko grajene in se bodo lepo podale v gozdno pohorsko okolje, saj bodo v celoti zgrajene iz lesa. Ob tem razširja počitniški center, pa ko se na Rogli tako hitro se zastavlja vprašanje, kolikšne so gostinske zmožljivosti, ki jih ponuja planinski dom na Rogli svojim gostom. Podatki namreč kažejo, da so gostinske zmožljivosti zelo majhne in da komajda zadovoljijo slučajnostne goste. Kako pa bo poslej, ko bodo na Rogli organizirano letovali številni konjiški delavci, pa je vprašanje zase. Verjetno bodo morali vsi pristojni čimprej nekaj ukreniti in zagotoviti boljše gostinsko ponudbo na Rogli.

D. S.

MALA ANKETA

DELAVCI IN ZAKON

Zadnji meseci so v vseh občinah, še posebej pa v družbenopolitičnih organizacijah in organizacijah združenega dela, potekali v znamenju priprav in izvedb razprav o osnutku zakona o združenem delu. V vseh sredinah so se na razprave temeljito pripravljali, saj so se zavedali pomembnosti vseh novih določil, ki jih na področje družbenoekonomskih odnosov, samoupravne organiziranosti in sporazumskih odnosov, vnaša nov zakon.

Pred dnevi smo obiskali Železarno Store, kjer smo se želeli približe spoznati o poteku razprav o osnutku zakona. Predvsem nas je zanimalo, kako so se v razpravo vključevali delavci, kaj jih je od zakonskih novosti najbolj zanimalo in kako so v zvezi s pripravami na razpravo ocenili samoupravne in ekonomske razmere v svojih sredinah.

**FRANC MACEK, elektro-
obrat:** »Na zboru delovnih ljudi našega tozda smo razpravljali o predlogu zakona o združenem delu. Posebnih pripomb nismo imeli, saj so nam razlagalci dovolj nazorno in konkretno povedali za kaj gre. Med drugim smo govorili tudi o srednjeročnem načrtu železarne.«

JULIJANA KOVAC, družbena prehrana: »V naši temeljni organizaciji združenega dela družbena prehrana in gostinstvo smo pretežno samo ženske. Tudi pri nas je bila razprava o novem zakonu in ne morem reči, da bi imeli svoje predloge. To pa seveda ne pomeni, da predloga nismo razumele, saj so se tisti, ki so nam govorili o vsebini novega zakona zelo potrudili.«

Darko Kovačič, delavec v TOZD Energetika: »V našem tozdu smo o novem zakonu razpravljali na zboru delovnih ljudi. Delavce nas je zanimal predvsem prvi, dohodkovni del zakona in zato smo o njem postavili tudi največ vprašanj. Prav tako smo se zanimali za denarne kazni in sploh sankcije. Menim, da je bila razprava dobro organizirana, pa tudi obisk je bil dober. Osemdeset odstotkov delavcev našega tozda se je razprave udeležilo.«

Dušan Srebotnjak, predsednik OO sindikata v DSSS: »Sindikat je od vsega začetka aktivno sodeloval pri pripravi razprave o osnutku novega zakona. Tudi znotraj svojih vrst smo razpravljali o določilih zakona, še posebej tistih, ki se nanašajo na sindikalno delo neposredno. Ugotovili smo, da se bomo morali v skladu z zakonom kmalu bolj organizirati in delovati tako, da bomo pri kandidacijskih postopkih izbirali take delegate, ki bodo res dobro delali.«

MARKO BOLE, predsednik OOS GKSG: »Delavci smo zadovoljni z načinom podajanja predloga novega zakona o združenem delu. Morda ni bil usklajen čas in so nekateri morali na avtobuse in smo naslednji dan glasovali. V železarni so bile opravljene analize tozdov o obstoječem stanju, zato smo govorili tudi o konkretnih problemih, pa tudi o srednjeročnem načrtu.«

Dosedanje razprave o osnutku zakona o združenem delu so delavcem prinesle le površno razumevanje določil novega zakona. V vsaki delovni sredini pa bodo morali še temeljito oceniti razmere in jih primerjati z določili novega zakona. V Železarni Store so to že storili.

KRILA VEDNO IN POVSOD

Res je krilo del ženske garderobe, ki pride vedno in povsod prav. Je najpogostejše oblačilo za službe, pisarne in druge opravke, najbrž zaradi tega, ker se krila praktično nosijo in ker se dajo tako zlahka kombinirati.

Pravilno izbrano, dobro ukrojeno in lepo sešito krilo je primerno prav za vse postave, marsikatero postavo pa lahko celo popravi. Ravna in ozka krila, ki so trenutno v modi, so se vsemu ženskemu svetu že zelo priljubila. Modni oblikovalci so že poskrbeli za krile in razporke, da takšno krilo ni preveč dolgočasno. V novi sezoni pa dobiva ozko krilo hudo konkurenco. To je drobno plisirano krilo v sončnem pliseju, ki je prav pogumno koraka po modnih pistah v svetu. Najkasneje jeseni pa bo prav gotovo prikoralo tudi nam. Zal pa te vrste kril ne bodo dobrodošle za vsako postavo. Nekoliko polnejše se jim bodo morale odreči.

Staša Gorenšek

KRIVCA TOČA IN SUŠA

BO MANJ HMELJA?

Hmelj se vedno predstavlja najpomembnejši del dohoda kmetov v Savinjski dolini, v zadnjem času pa že tudi na nekaterih drugih področjih Slovenije. Do začetka obiranja nas loči še kakih deset dni in z osirom na trenutno stanje hmeljišč v grobem že lahko predvidevamo kolikšen bo pridelek in kakšna bo kvaliteta hmelja. Prav o tem mi je predstavnik Poslovnega odbora za hmeljarstvo SRS ing. Vinko Kolenc koš strokovnjak na tem področju povedal tole: »Hmeljarskih površin je v Sloveniji 2403 ha, od tega kar 1652 ha v Savinjski dolini in 751 ha drugod po Sloveniji. Skupno smo planirali letošnji pridelek hmelja na 3200 ton in iz teh osnov smo tudi izhajali in pripravili program proizvodnje in pokritje stroškov. Zaveda pa se nam je bistveno spremenila v času vegetacije že v spomladanskih dneh, predvsem v mesecu maju, ni-

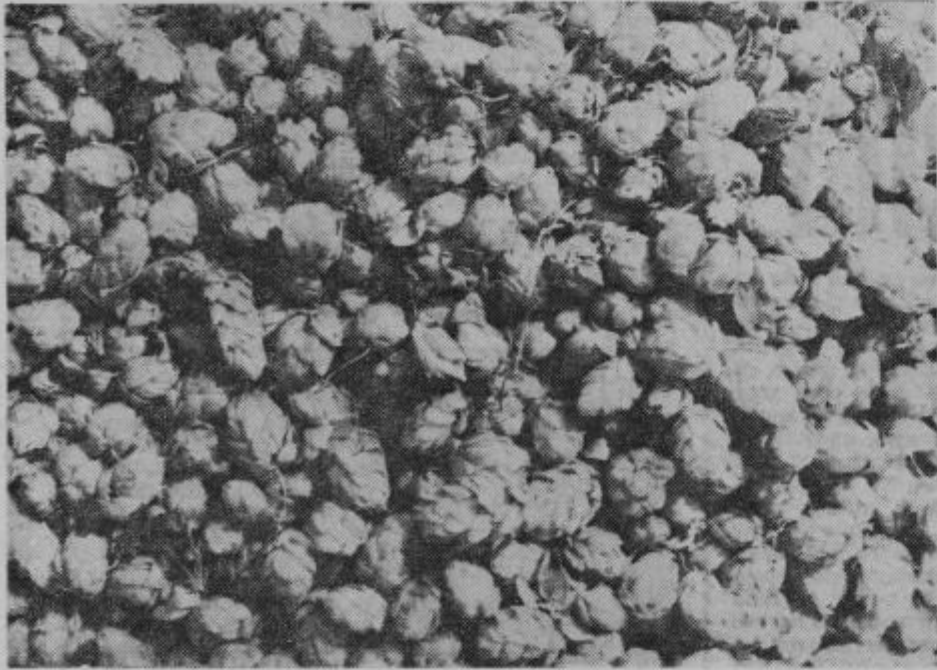
zke temperature in pomanjkanje padavin so omejevale normalno rast, da ne govorimo o zadnji suši, ki je nastopila konec junija in v začetku julija ter povzročila previsoke temperature, za katere je hmelj zelo občutljiv. Zaradi tega so rastline nedoraščene predvsem na slabših hmeljiščih. Posledice smo poskušali ublažiti tam, kjer so urejene namakalne naprave in mislim, da smo tako rešili vsaj nekaj ton hmelja. Seveda takšno namakanje nikoli ne more nadomestiti padavin, o učinkovitosti pa bomo lahko ugotovili, ko bo hmelj obran. Da bi bila škoda še večja, nam je toča uničila nekatera najboljša hmeljišča. Tako smo izgubili še kakih 250 ton hmelja. Letošnji pridelek ne obeta ne vem kakšnih posebnih kvalitete. Do dežja se namreč kobule zaradi pomanjkanja vlage v tleh niso normalno razvijale, ostale so sicerne in se raz-

vijale v obliki delnih kolutov, česar se nobeno leto doslej nismo opazili. Morda bo sedanje deževje in pa toplota ugodno vplivalo na nadaljnjo rast kobul. V kolikor pa se stanje ne bo popravilo, bo izpad še večji in tako bo položaj še neugodnejši.

Za pokritje potreb na domačem in tujem tržišču bi morali v Sloveniji predelati od 3800 do 4000 ton hmelja. Zaradi nizkih odkupnih cen je interes hmeljarjev močno zmanjšan, kar smo skušali popraviti z višjo odkupno ceno. V danih pogojih pa gledano stroške proizvodnje in na znižan pridelek tudi s tem ne bomo veliko uspeli. Tudi zaradi tega smo močno v skrbeh.

Pridružimo se lahko le upanju, da bosta dež in toplota pripomogla k normalnem razvoju kobul, da bo tako pridelek vsaj nekoliko višji in kvalitetnejši.

T. TAVČAR

Bodo letos tudi takšne kobule?

Foto: D. Medved

KOMENTAR

KMETIJSKI NAČRT

Štiri ali pet urejenih kmetij ne bo rešilo kmetijstva v naselju z več deset kmečkimi posestvi, na katerih skorajda ni več mladih, za delo najspodobnejših ljudi. Taka opozorila v zadnjem času preraščajo v načrtovanje razvoja kmetijstva za celo naselje ali vas. Spodbude prihajajo zlasti iz razprav o združenem delu, v katero naj bi se vključevali tudi kmetje in tako pospešili razvoj vsega kmetijstva in vasi.

Nekateri kmetje imajo pomisleke, čeprav zelo resno razmišljajo o teh stvareh. Če bi se vsi mali kmetje povezali v zadrugi, bi se obdelava polj s stroji sicer izboljšala, redili bi lahko nekaj več živine — vsak na svoji kmetiji pa še vedno ne bi bili polno zaposleni in njihovi dohodki iz takega dela ne bi bili dovolj visoki. Tako razmišljanje pa vodi do spoznanja, da bi si dohodek lahko zvečali, če bi v zadrugi ali v manjšem obsegu v vaški ali kmečki skupnosti obdelovali tudi zemljo ostarelih kmetov. Saj se pri vseh razpravah o združevanju dela in sredstev

poudarja nagrajevanje po delu — mišljena je tudi produktivnost, učinek, ki prinaša dohodek — ne po velikosti posestev, ki bodo vključena v združeno delo.

Dosedanje urejanje posameznih kmetij tako dobiva večje razsežnosti. Vaški kmetijski načrt presega meje posameznih kmečkih posestev, ne da bi posegal v lastništvo zemlje. Predvideva, katero neobdelano ali slabo obdelano zemljo ostarelih kmetov bi lahko obdelovali podjetni sosedje. Z ostarelimi kmeti pa se ni treba meniti vsakemu posebej, ampak se njihova zadruga ali vaška kmetijska skupnost dogovori z vsemi za enotne pogoje zakupnine ali kako drugo obliko odškodnine. Tako bodo kmetje z manjšimi posestvi, ki želijo ostati kmetje, prišli do večje zaposlitve in dohodkov, ostarelim kmetom pa bo zagotovljeno več sredstev za preživljanje.

Pri takem združevanju dela in sredstev ni omejitev za kmete z zemljiškim maksimumom. Kmetje, ki menijo, da je 10 ali 20 ha kmetijske zemlje premalo za njihovo

družino, ker bi s stroji lahko obdelovali več, bodo lahko dobili več zemlje za obdelavo, če so v bližini ostareli kmetje brez naslednikov. Nekje so že na razpolago cele kmetije, zlasti v hribovitih krajih. Zemljo bodo seveda morali dobiti v dolgoročno obdelavo pod takimi pogoji, da bo dohodek z nje dovolj spodbuden.

Nekoliko drugače se bo treba lotiti združevanja dela in sredstev kmetov tam, kjer je še vedno kmečka prenaseljenost, kot npr. v Pomurju. Sedanje prenaseljenost blažijo z občasnim zaposlovanjem v tujini. Zato je tudi v tistih krajih precej neobdelane ali slabo obdelane zemlje. Ostareli kmetje, ki pričakujejo, da se bodo vrnila sinovi ali hčere, pa je ne bodo marali vključiti v združeno delo, če je ne bodo mogli obdelovati sami. Za veliko število malih kmetov ne bo dovolj dela le v kmetijstvu. Mnoge bo treba zaposliti v drugih gospodarskih panogah, da bi na kmetijah ostali le tisti, ki bodo imeli veselje do takega dela.

JOZE PETEK

Na posnetku je del starega parka v Slovenskih Konjicah. Prostor je zapuščen, lepo se vidi, kako se otroci igrajo ob kupu smeti. Toda Konjčan pravijo, da ne bo dolgo tako, saj so že izdelani načrti za novo ureditev parka, ki bo postal osrednje rekreacijsko središče Konjic. Posnetek bo čez leto dni služil, samo za zanimivo primerjavo.

Foto: D. Medved

SKOPI PLODOVI

Med šestnajstimi temeljnimi organizacijami Kmetijskega kombinata Hmezd je tudi TOZD Sadjarstvo Mirošan. Temeljna organizacija uporablja 132 hektarov površin, na katerih imajo pretežno plantaže jablan.

Letošnje leto je bilo za kmetijsko proizvodnjo dokaj težavno. Spomladi je bilo moče preveč, kar je povzročilo mnogo sadnih bolezni, junija pa se je pričela suša, kakršne že nekaj desetletij ne pomnimo. Zanimalo nas je, kako so se s težavami spoprijeli v Sadjarstvu Mirošan in kakšen bo letošnji pridelek jabolk.

Direktor tozda Vid Korber nam je povedal, da so bili obeti za letino dobri, saj so pričakovali rekorden pridelek — 280 vagonov jabolk. Vreme pa jim je močno pomagalo. Sreča je bila v tem, da so plantaže na težki zemlji in je tako suša povzročila manj škode kot na peščenih tleh. Kljub temu je suša prvotni optimizem zmanjšala in danes ocenjujejo, da bo pridelek za približno 10 do 15 odstotkov pod pričakovanim. Količinska proizvodnja jabolk torej ne bo slaba, vprašanje pa je, kako je vreme prizadelo kakovost sadja. Trenutno je težko oceniti, koliko bo drobnjšega, manj kakovostnega sadja, v tozdu Mirošan pa upajo, da bo dež, ki je obilno namočil izsušeno zemljo le pomagal. Ob lepem vremenu v zadnjih mesecih lahko v Sadjarstvu Mirošan še vedno upajo, da se bo kakovost sadja do konca septembra popravila.

TONE TAVČAR

SPREHOD PO TRŽNICAH

VELIKE CENE MANJ BLAGA

Samo kratek sprehod med stojnicami trznice v Celju in Zalcu zadostuje za ugotovitev, da je ponudba na obeh zelo skromna, poleg tega pa so tudi cene za isti vrček različne. Predvsem mo je začudila slaba ponudba in višje cene v Zalcu, ki ima močnejše kmetijsko zaledje kot Celje. Na žalskih stojnicah lahko od zelenjave in sočiva kupite samo papriko po 19 dinarjev za kg, drugo zelenjavo pa dobite v Hmezdovi trgovini, ki ima prostore na trznici. Tudi tu so nekatere cene precej višje kot v Celju. Najbolj odstopata korenček, ki ga žalske gospodinjice plačajo 2,80 dinarja dražje kot celjske in jabolka, ki jih plačajo kar 4,75 dinarja dražje. Za nameček plačajo žalske gospodinjice papriko 4 dinarje več kot v Celju in zato ni čudno, da se marsikatera gospodinja raje odpošlje nakupovat v Celje.

Najbolj začudujoče pa je dejstvo, da je žalska trznica tako slabo založena, kar nedvomno vpliva na višino cen. Kmetijski kombinat Hmezd, ki je lastnik trznice, ima veliko kmetov kooperantov, ki bi svoje prideleke prav lahko prodajali na trznici. S tem bi nedvomno veliko pridobila trznica, še več pa gospodinjice, ki bi lahko bolj in ceneje kupovale. Vendar se doslej še noben kooperant ni toliko »opogumila, da bi prodajal pridelek na trznici.

Kje so vzroki za tako stanje, saj je stojnice dovolj, kupev pa tudi ne primanjkuje? Nadzornik trznice tovariš Slavko Tisl je izrazil upanje, da bo kmalu bolje, potrebno je le nekaj časa, da se ljudje privadijo na to novost. Trznico v Zalcu so namreč odprli šele pred enim mesecem. Vendar to ni edini vzrok. Del krivde za takšno stanje nosi tudi Hmezd, ki bi moral svoje kooperante bolje seznaniti z možnostjo prodaje. Velikokrat se zgodi, da kmetje prodajo pridelek v trgovino po precej nižjih cenah kot so na trznici. To bi bila le kratkoročna rešitev problema, dolgoročno pa bi vsekakor kazalo preusmeriti nekaj kmetij v pridelovanje zelenjave za trg. Tako bi z enim ukrepom rešili dva problema. Izboljšali bi ponudbo, hkrati pa bi to povzročilo znižanje cen, ki so v primerjavi s celjskimi pretirano visoke.

KRISTIJAN MARKOVIC

V vsak dom
NOVI
TEDNIK

NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO!

TO-MO-DI

uporablja se za peči in kotle od 4.000 do 100.000 Kcal/h

TOPLI MONTAŽNI DIMNIK Z GIBLJIVO KISLOODPORNO OGNJESTALNO ŠAMOTNO CEVJO

INFORMACIJE — STROKOVNI NASVETI:

MONTAŽNO INDUSTRIJSKO PODJETJE 61000 LJUBLJANA, OPEKARSKA 13 Tel. 22-113, 20-641, Telex 31420 YU KIP

IN V VSEH PRODAJALNAH Z GRADBENIM MATERIALOM

iOLON iOLON iOLON iOLON iOLON iOLON iOLON iOLON

NEDELJSKI TURIST V CELJU

KAJ MU NUDIMO V NAŠEM MESTU

Naj uvodoma kar razčistimo vse dvoumnosti, zakaj smo se pri nas v uredništvu dogovorili za tole akcijo. Veste, velikokrat zaslišimo iz gruč naših bralcev negotovanja, češ, da je Celje kljub svoji velikosti zelo mrtvo mesto, da je v njem premalo pritejtev, ki bi pritegnile celjsko občinstvo, pa tudi turiste od drugod. Največ pripomb leti na nedelje, ki so menda najbolj zarjavele od vseh ostalih dni v tednu. In tako se je rodila naša današnja akcija. Malce smo jo spremenili, ker smo želeli poudariti predvsem to, kaj ponujamo turistu, ki v nedeljo zaide v Celje, izogniti pa smo se želeli pisanju o tem, kaj Celje ponuja svojim prebivalcem.

ZA ZAČETEK — ZAPRTA VRATA

Nedeljski turist se torej pripelje v Celje in se nekje sredi mesta neboljeno ogleduje okrog sebe. Rad bi izvedel kopicco informacij, pa ne ve, koga bi zanj vprašal. In se domisli na Turistično društvo. »Tam mi bodo gotovo vedeli povedati prav vse, kar me zanima,« si misli. In se najprej odpravi iskati turistični urad. A ko ga s pomočjo mimoidočih vendarle najde, neboljeno obstane pred vrati. Zaprta so in na njih jasno piše, da Turistični urad ob nedeljah nima poslovnega časa.

Prevzela sem vlogo nedeljskega turista ter se napotila na Turistični urad. Tam sem profesorja Zorana Vudlerja povprašala, zakaj je njihova pisarna ob nedeljah zaprta. Pa mi je vljudno odgovoril, da ni že vrsto let noben nedeljski turist pogrešal njihovih uslug. Če pa pridejo turisti med tednom k njim po informacije, potem pa sprašujejo največ za gostišča, kjer bi kaj dobrega pojedli in za smeri, po katerih bi se odpeljali v Logarsko dolino, v Dobrno ali na Golte.

Za muzeja ali za celjske zgodovinske znamenitosti pa nihče ne sprašuje, je dejal profesor Zoran Vudler. Navadno se nedeljski turisti kar sami znajdejo in poiščejo pot na Stari grad, ki je najbolj obiskano izletišče v celjski turistični regiji. Sicer pa si lahko turisti, ki zaidejo v Celje, pomagajo tudi z informacijami, ki so zbrane v dveh drobnih knjižicah. Prvo z naslovom Turistični vodnik po Celju je izdalo Olepševalno in turistično društvo Celje, drugo, ki nosi naslov Celjsko turistično območje pa je izdala Celjska turistična zveza. Obe knjižici sta še na zalogi in jih lahko vsakdo kupi v pisarni Turističnega društva. Razen seveda v nedeljo, ko je pisarna zaprta.

In kaj bo storil nedeljski turist potem, ko se bo znašel pred zaprtimi vrati pisarne turističnega društva? Če bo turist domač, hočem reči naš človek, se bo morda domislil in poklical telefonsko številko splošnih informacij, 988 je ta številka.

HALO 988

»Halo, 988?« pokličem namesto nedeljskega turista kar sama. »Ali mi lahko poveste, kaj si lahko ob koncu tedna ogledam tu v Celju. Skratka, čimveč turističnih informacij bi rada.«

Prijazna ženska na drugi strani žice mi je povedala vse o prireditvah in prostih kapacitetah na celjskem območju ter navrgla še nekaj drugih turističnih informacij. Sicer pa sem pozneje, ko sem se podrobneje zanimala katere informacije lahko vse dobim na telefonski številki 988, izvedela marsikaj. Med drugim to, da posredujejo uslužbenci vse turistične informacije, ki jih predhodno prejmejo od Turističnega društva. Vendar so mi odgo-

Nekako takole se glasi današnja zgodba: neko poletno nedeljo se sredi jutra pripelje v Celje turist. Rad bi si ogledal čimveč znamenitosti mesta ob Savinji, proti večeru pa bi se iz Celja odpeljal naprej v neznano. Nedeljski turist Celja ne pozna, zato so mu njegove kulturno-zgodovinske znamenitosti prava španska vas. Kam naj se obrne, da bo izvedel čimveč turističnih informacij? Mu ponujamo dovolj gostinskih in turističnih uslug, da bo z njimi zadovoljen? Pa pogledjmo!

vorni ob tem povedali, da ljudje zelo malo ali skorajda nič ne sprašujejo po teh informacijah. Nadalje razpolagajo uslužbenci na številki 988 tudi z informacijami o najvažnejših družbenopolitičnih dogodkih dneva, o športnih rezultatih, o kinosporedu, o vseh važnejših prireditvah na območju, razpolagajo pa tudi z informacijami o vseh novih telefonskih naročnikih v omrežni skupini 063. Ko sem spraševala še naprej so mi povedali, da se na vse pretege trudijo, da bi ustregli povpraševanju ljudi po različnih informacijah. Vendar pa naročniki zelo redko vprašajo po tej raznoliki obilici informacij. Navadno jih zanimajo le informacije o novih telefonskih naročnikih.

MUZEJA VABITA

Nedeljski turist je torej po telefonu izvedel, kaj vse zanimivega premore Celje sredi nedeljskega dopoldneva. Odločil se je, da si bo najprej ogledal oba muzeja. In kot se za take kulturne ustanove spodobi, sta bila oba muzeja v nedeljo odprta in sta prijazno vabila na ogled svojih znamenitosti. Nedeljski turist ni okleval, ko je stopil iz muzeja zopet na celjsko ulico. Sedel je v avto ter se zapeljal na Stari grad. Gostišče na gradu je odprto vsako nedeljo, tako da se lahko izletniki in turisti v njem po želji okrepčajo. Na grajskem stolpu je v turistični sezoni stalno čuvaj, ki ponudi izletnikom obilo informacij.

Po temeljitem ogledu Starega gradu se nedeljski turist vrne zopet nazaj v Celje. In kaj sedaj, se sprašuje? Sprehodi se po mestu, obenem pa stika za restavracijo, v kateri bi našel dobro hrano in solidno postrežbo. Tako je v Celju. Če se bo namenil na kosilo pred drugo uro popoldan, bo našel odprtih kar precej restavracij in gostiln. V celjski občini so namreč podpisali družbeni dogovor, v katerem je naveden tudi točen odpiralni čas vseh gostinskih lokalov. Iz njega je razvidno, da je ob nedeljah odprtih več kot petdeset odstotkov vseh gostinskih lokalov in da je na določeni relaciji odprt vsaj en lokal. Sicer pa je v nedeljah odprtih tudi veliko privatnih gostiln in drugih gostinskih lokalov, med njimi Koštomaj, Krašovec, Loger, Miklavžin, in Cilka. Nedeljski turist bo torej lahko poiskal primeren lokal za svoje nedeljsko kosilo.

ALI PONUJAMO DOVOLJ?

Težko je odgovoriti na vprašanje, ki smo si ga zastavili že v uvodu: Ali ponujamo v Celju nedeljskemu ali kot pravimo tudi mimogrede turistu dovolj uslug? Težko zato, ker ga moramo osvetliti iz dveh plati. Če razmišljamo o tem vprašanju kot nedeljski turisti, potem lahko mirno rečemo, da Celje nudi dovolj. Nedeljski turist pač ne zahteva veselje ali večjih kulturnih prireditev. Zeli si le ogledati največje kulturne znamenitosti mesta in to mu v Celju omogočamo. Vprašanje zase pa je, kaj smo v Celju storili za to, da bi bil nedeljski turist čimbolje obveščen o vseh znamenitostih mesta, ter o vsem, kar mu lahko nudimo. Če pa razmišljamo o zastavljenem vprašanju kot prebivalci mesta (in kot taki nedvomno razmišljamo, ko se sprašujemo, zakaj je nedeljsko Celje tako mrtvo), potem pač ne moremo biti zadovoljni. In seveda zato ne, ker imamo popolnoma druge interese kot turisti. Vendar pustimo slednje razmišljanje v nemar, kajti sicer se bomo vrteli v začaranem krogu. Bi nam vi bralci pomagali odviti ta klobčič?

Tekst: DAMJANA STAMEJČIČ
Foto: DRAO MEDVED

Posnetek je iz filma Vojakova ljubezen, ki smo ga letos videli na filmskem festivalu v Pulju. Tudi ta film ni prinesel nobene novosti ali vsaj ustaljene kakovosti v naši kinematografiji, slika pa kar pride prav za te poletne dneve, ki jih bo menda kar kmalu konec.

ALPINIZEM

V TUJIH GORSTVIH

Plezalna sezona je po uradnemu dosegla svoj višek. Tudi Celjani so konec julija odočili kot začetek težkih vzponov v tujih stenah, vendar je letos pri vremenu vrag vtaknil prste vmes. Po petih tednih lepega vremena in idealnih plezalnih pogojev je prav na dan odhoda prve skupine v Grossglockner in Wilder Kaiser udarila »fronta« čez Evropo in v tem delu Alp dobesedno stresla vsa enosečno zalogo dežja in snega. Dobra pripravljenost navez ter težke in številne ponovitve doma so se tokrat obrestovale. Kljub najslabšemu vremenu, ki je v gorah sploh možen, je ledeniški tečaj v Grossglocknerju uspel. Tudi navezi v pogorju Wilder Kaiser sta v mokri in algasti skali (ki je zaradi pokončne slojnosti sten — počli, kamini — komaj še preplezljiva in težave višje kot v normalnih pogojih) izplezali smeri v najbolj znanih stenah te skupine: Tojenkirchlu, Predigstuhlu, Fleischbanku in Mitterkeiserju.

Ledeniškega tečaja se je udeležilo pet tečajnikov letošnje

soie: Gomze, Bornsek, Zupanc, Reberčnik in Horvat; šest pripravnikov: Prevoršek, Sah, Deželak, Lesjak, Zevnik, Zuntar ter člani: Mesarec, Črepinšek, Gračner in Planinšek. Tečaj je vodil načelnik Ciril Debeljak.

V petek, 23. VII., so bile vežbe v razpokah in strmih odstavkih zgornjega dela ledeniškega tečaja morala vrtni proti večeru nazaj na ledenik. Tudi naveze na Adlersruhe, zbrane iz različnih koncev Evrope, so bile priklenjene v sneg, ker je bil sestop preveč tvegan. Ta dan sta v sneženju pripravnik Deželak in Lesjak ponovila steno Füscherkar.

V soboto, 27. VII., je 12 Celjanov pod vodstvom načelnika kljub novemu snegu pristopilo na Adlersruhe in

na vrh Grossglocknerja (3797 m). Sestopanje z vrha je potekalo zopet v megli in novem snegu.

O plezalni vzponih v Wilder Kaiserju bomo poročali naslednji teden.

Tri naveze (šest plezalcev) pleza v francoskih Alpah. Prva poročila od tam so izredno razveseljiva, saj so že v prvem tednu »padle« skrajno težke smeri v Mont Blancu, Blatièru, Aguill d'Paigne in Eg. d'Midiju (Več o teh vzponih v naslednji številki.) CJC

Plezalne vaje v Pastercu

FINSKO KAMENJE V SLOVENSkih KONJICAH

Znano je, da imajo v domu teritorialnih enot v Slovenskih Konjicah savno, ki je v zimskih mesecih lepo obiskana.

Nedavno se je mudil v tovarni Konus njihov poslovni prijatelj iz Finske in pečljali so ga na kozarček močnega v prijetno gostišče v dom teritorialnih enot. Ponosno so mu pokazali tudi savno in Finec je bil nemalo preseenečen, da jo je odkril v deželi, kjer je ni pričakoval. Temeljito si jo je ogledal in pripomnil, da je čisto v redu, le da imajo na tleh kamenje, ki poleg vročine izžareva neprave snovi. Obljubil je, da bo poslal iz Finske pravo kamenje.

V Konusu so na ta dogodek in »finsko kamenje« že čisto pozabli. Pred kratkim pa je na njihov naslov prišel z avionsko pošto zaboj, težak 80 kg, napolnjen s pravim kamenjem za savne. Seveda so ga takoj odpeljali v dom teritorialnih enot in zamenjali slovensko kamenje s finskim.

Z. S.

KRAVJE PROTEZE

In zdaj zanimiva novica za naše kmetovalce, novica, ki prihaja iz Argentine.

Strokovnjaki v Argentini so bili pred zelo nenavadnim problemom. Težka rogata živina je pričela izredno naglo izgubljati na teži, čeprav je imela dovolj hrane. Zivnorej so seveda bili v hudih skrbeh. Pozorno raziskovanje vzrokov je odkrilo naslednjo zakonitost: teža krave je odvisna od stanja njenih zob. Čimbolj so zdravi zobje živali, tembolj pridobiva na teži in daje več mleka. Zobje argentinskih krav so pričeli pešati, ko so jim namesto sveže trave s pašnikov, lastniki dajali razno trdo hrano v hlevih.

Problem je bil mnogo večji kot je bilo to očitno na prvi pogled. Argentina je namreč po proizvodnji govejega mesa med največjimi izvozniki na svetu. Argentinci so se odločili in na eksperimentalni farmi »Rio Negro« ustanovili stomatološko ambulanto za krave in druge štirinožne domače živali. Nekaterim kravam so zobe plombirali, drugim pa so naredili celo proteze. Rezultati so bili vidni že po nekaj dneh.

»Ozdravljene« krave so pričele pridobivati na teži, povečala pa se je tudi količina mleka.

MORNARJI IN MAMILA

O mamilah je že veliko napisanega in povedanega, še posebej pa velja to za zahod. Zadnje vesti o mamilah pa prihajajo z ladij ameriške vojne mornarice.

Ko je ameriška atomska podmornica »Thomas Jefferson« pristala v vojnem pristanišču države Washington, je vojna policija pred izkrcavanjem posadke stopila na palubo in aretirala 37 mornarjev. Obtožili so jih uporabe mamil na bojni ladji. V osebni prtljaji 37 mornarjev so našli marihuano.

Podoben primer so zabeležili tudi v pristanišču San Diego v državi California. Tik preden je podmornica »Polaris« izplula, so izkrcali 3 mornarje, ki so jih prav tako obtožili jemanja mamil. Znani ameriški časopis »Seattle Times« piše, da so pojavi jemanja mamil med vojaki povzročili izredno zaskrbljenost v ameriški vrhovni komandi. Časopis razpolaga z informacijo, da je komanda Tihooceanske ameriške flote izdala ukaz o detaljnem pregledu osebne prtljage vseh mornarjev pred izplutjem. Toda, poroča časopis, obalna straža je na enem od rušilcev odkrila mamila potem, ko se je vrnil v pristanišče, in to kljub predhodnemu pregledu. Ta namreč ni dal nikakršnih rezultatov, rušilec pa ni nikjer pristal.

Vsekakor zapleten primer, ki bo — kot kaže — povzročal vojnim oblastem še veliko pregledov.

LONDONSKO POLETJE

V tistih najbolj vročih julijskih dneh je bilo potrebno vzeti s sabo v London veliko mero dobre volje, kajti tudi tam na Otoku ni bilo prizanešeno z vročino. In če že prideš v London, najbrž ne želiš omagati že tam nekje sredi Oxford Streeta. Londonsko modno poletje se ti lahko razkrije v različnih lučeh, londonsko modo lahko spoznaš na različne načine. Če ne zaupaš več popolnoma specializiranim modnim časopisom, ki posredujejo v glavnem le neuporabno visoko modo, se preprosto napotiš na londonske ulice in dobiš vtis o tisti najbolj neposredni modi, ki se nosi. Lahko se od jutra do večera sprehaš po večjih ali manjših »shopih« in dobiš predstavo, ki jo to poletje ponujajo Angležinjam. In tako se ti na vsakem koraku razkrivajo novosti in porajajo ideje.

Ko sem se torej prepričala, da Tower, Big Ben in Westminster Abby še stojijo, sem se napotila po slikoviti Oxford Street, za katero si moraš vzeti časa najmanj za en cel dan, ki se morda zavleče še pozno v noč. Tu je trgovina ob trgovini, lokal prehaja v lokal, veleblagovnice se držejo druga druge. Izбира je

tu velika ponudba, je zelo dobra. Oblačila (pa seveda ne samo oblaci) so zares modno oblikovana in originalna. Po še bolj originalne reči pa je seveda potrebno zaviti v Soho. Tu ljudje z vsega sveta ponujajo stvari prav tako z vsega sveta. Iz tega slikovitega Soha najbrž noben turist ne pride vsaj s kakšnim spominkom.

Za nekoliko bolj razvijen okus pa je New in Old Bond Street, elegantna ulica sredi Londona, kjer so si uredili svoje ekskluzivne modne salone znani londonski in pariški modni kreatorji, kjer so draguljarne najbolj znanih draguljarjev in zlatarjev, tu so galerije in vse, kar je temu podobnega.

London pa misli tudi na utrujene, lačne in žejne turiste, ki se jim mudi in ki bi radi čimveč videli. Sladoleč je za vsakim vogalom, prav tako so pogoste tudi stojnice z lepim svežim sadjem in še več je prodajalcev osvežilnih pijač. V večjih posodah imajo med ogromne kose ledu pomešane pločevinke z osvežilnimi pijačami, ki jo mimogrede spiješ in ki te odšejaajo... do naslednjega prodajalca.

STASA GORENSEK

